КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 111 (6715).
4 ИЮНЬ ЖУМА
1976 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин.

ҒАЛЛАКОР БЎРЧИ

Ҳар йилнинг ўз фазилати, салмоғи, мазмуни бор. Самарадорлик ва сифат беш йиллиги, деб эълон қилинган бу беш йилликнинг биринчи йилида қишлоқ меҳнаткашларининг бутун диққат-эътибори белгиланган план ва мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга, энг муҳими мамлакатга кўпроқ юқори сифатли маҳсулот етказиб беришга қаратилган.

Бу соҳадаги вазифалар КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларида аниқ-равшан белгилаб берилди. Съезд қарорларидан руҳланган қишлоқ меҳнаткашлари беш йилликнинг биринчи йилида ишлаб чиқариш самарадорлигини ҳар тарафлама оширишга бел боғлаганлар. Бу борада дастлабки ютуқлар қўлга киритилди. Областимиз пиллакорлари давлатга «кумуш тола» сотиш юзасидан белгиланган халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажардилар.

Энди навбат ғаллакорларга. КПСС XXV съезди қарорларидан руҳланган ғаллакорларимиз мавжуд имкониятлардан: техника, ўғитдан ,ердан унумли фойдаланиб, катта-катта майдонларда мўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдилар. Кенг ва бепоён далаларда олтин бошоқлар пишиб етилмоқда.

— Дон етиштиришни кўпайтириш, — деб таъкидлади ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXV съездида қилган Ҳисобот докладида, — энг актуал вазифадир. Бу — қишлоқ коммунистлари, ҳамма колхозчилар ва совхоз ходимларининг зарбдор участкаси.

Областимиз ғаллакорлари партиямиз топшириғини бажара бориб, ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида 78 минг 611 гектар майдонда бошоқли экинларни етиштирдилар. Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари она-Ватанга 237 минг тонна дон, шу жумладан 55 минг тонна шоли, 107 минг тонна маккa дони етказиб бериш, суғориладиган ерларнинг ҳар гектаридан камида 17 центнердан, лалмикор ерлардан эса 9-10центнердан ғалла ҳосили йиғиб олишга аҳд қилганлар.

Шуни қувонч билан айтиш керакки, далаларда зиммага олинган юксак мажбуриятнинг бажарилишини таъминлайдиган ҳосил етиштирилди.

Областимиз колхоз ва совхозларида 218 та ғаллачилик бригадаси бор. Бу бригадаларнинг аксариятига тажрибали деҳқонлар етакчилик қилмоқдалар. Улар энг биринчи навбатда ғалла майдонларини экишга тайёрлашга алоҳида аҳамият бердилар. Шудгорлаш ишлари ўз вақтида ва сифатли ўтказилди. Дон экинлари парвариши кучайтирилди. Эрта баҳорда эса жуда катта майдонлардаги ғалла азотли ўғит билан озиқлантирилди. Баҳорнинг серёғин келганлиги айни муддао бўлди. Ғалла экинлари яхши ривожланиб, серҳосил бўлиб ўсди. Энди ҳамма гап ана шу ҳосилни ўз вақтида нобуд қилмай ўриб-йиғиб олиш ва давлатга топширишда қолди.

Бунинг учун эса ўрим-йиғимга уюшқоқлик билан киришиш лозим. Яқинда матбуотда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «1976 йилда ҳосил ўрим-йиғимини, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ем-хашак тайёрлашни таъминлашга доир қўшимча тадбирлар тўғрисида»ги қарори эълон қилинди. Ҳосил ўрим-йиғимини қисқа муддатларда ва ҳеч нобуд қилмай муваффақиятли ўтказиш, деб таъкидланади ана шу қарорда, дон ва деҳқончиликнинг бошқа маҳсулотларини харид қилиш планини тўла ва ошириб бажариш, ҳосилни ташиб олишни ва асрашни таъминлаш партия, совет, қишлоқ хўжалиги, касаба союз, комсомол ташкилотларининг, колхозлар ва совхозлар, тайёрлов ва транспорт ташкилотларининг, саноат корхоналарининг ғоят муҳим, умумдавлат вазифасидир.

Бу муҳим ҳужжатда белгиланган конкрет тадбирларни амалга ошириш ҳеч шубҳасиз ўрим-йиғим намунали йўлга қўйиш, планни, социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажариш имкониятини беради.

Кўпгина колхоз ва совхозларда ана шу қарор асосида янги тадбирлар белгилаб чиқилди. Ғаллакорлик бригадалари ўз имкониятларини чамалаб чиқиб, зиммаларига оширилган мажбуриятлар олдилар.

— Биз, — дейди Юқори Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон» колхози ғаллачилик бригадасининг бошлиғи М. Аҳроров,— илгариги ўн уч центнер ўрнига гектаридан ўн беш центнердан ғалла топширишга аҳд қилдик. Бунинг учун энг биринчи навбатда техникани мавсумга пухта созладик. Ўрим-йиғим даврида ишни қатъий график асосида ташкил этамиз. Ҳар бир комбайнчи, шофер техникадан унумли фойдаланиш учун ҳаракат қилади.

Дарҳақиқат, ёзнинг жазирама иссиқ кунларида ўримни муваффақиятли ўтказиш ва бу соҳада юқори кўрсаткичларга эришиш, аввало, техника ва транспорт воситаларидан самарадорлик билан фойдаланишга боғлиқдир. Областимиз хўжаликларида мавжуд комбайнлар ва бошқа транспорт воситалари ремонтдан чиқарилди. Кўпгина районлар, колхоз ва совхозлар бу соҳада яхши натижаларга эришдилар. Комбайнларнинг икки сменада ишлаши учун алоҳида тайёргарлик кўрилди.

Эрта-индин ғаллазорларга ёппасига комбайнлар чиқарилади. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари комбайнчилар, ғалла тозаловчи машиналарнинг ишчи-хизматчилари, шофёрлар ўртасида меҳнатни тўғри ташкил этишга алоҳида эътибор беришлари лозим. Мусобақа ғолибларини белгилаш, уларни моддий ва маънавий рағбатлантиришда ишнинг сифатини асосий мезон қилиб олиш керак.

Ғаллани ўриш, машиналарга ортиш, жўнатиш ва тушириш, ҳамда ташиб олиш вақтида нобудгарчиликнинг олдини олишда халқ назорати постларининг ролини кучайтириш лозим. Бу жиҳатдан Оҳангарон районида, шу райондаги «Ғаллақудуқ» совхозида қилинаётган ишлар диққатга сазовордир.

Ҳосил ўрим-йиғими умумдавлат аҳамиятига эга бўлган муҳим вазифадир. Бу ишда шаҳарлик биродарлар, саноат корхоналарининг ишчи ва хизматчилари колхоз ва совхозларга яқиндан ёрдам бермоқдалар. Уларга офарин. Шаҳарликлар ҳиммати, ёрдамидан оқилона фойдаланиш, уларга барча шарт-шароитларни яратиб бериш ва ғамхўрлик лозим. Илғор хўжаликларнинг иш тажрибаларидан фойдаланиб, ғалла ташийдиган автомашиналарнинг икки сменада ишлашига эришиш, малакали шоферлар билан таъминлаш, комбайнлар, далада ишлаётган механизмларга техник қаровни яхши йўлга қўйиш керак.

Колхоз ва совхозлар, қишлоқ хўжалиги мутахассислари ўз вазифаларига жиддий ва ижодий муносабатда бўлишлари, меҳнатни ташкил этишда илғор усулларни кенг жорий этишга алоҳида эътибор беришлари лозим. Ана шу йўл билан комбайн ва транспорт воситалари иш унумдорлигини оширишга эришиш мумкин. Ғаллазорларда, хирмон жойларида меҳнат қилаётганларга савдо, умумий овқатланиш, медицина ва маданий-маиший хизматни яхши йўлга қўяйлик.

Ғаллакорлар ўртасида социалистик мусобақани кенг авж олдирайлик, етиштирилган мўл ҳосилни қисқа муддатларда сира нобуд қилмай, йиғиб-териб олайлик. План ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариб, она-Ватанга кўпроқ дон етказиб берайлик.

2-«Далварзин» совхози пахтакорлари ўртасида бу йил мўл ҳосил етиштириш бўйича ўтказилаётган мусобақада 5-бўлим ишчилари пешқадамлик қилишмоқда. Ғ. Маҳмудов бошчилик қилаётган бўлим заршуночлари 600 гектар майдоннинг ҳар гектаридан қирқ центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилишган. Суратда: бўлимнинг илғор бригадири У. Исмоилов, (чапдан) бўлим бошлиғи Ғ. Маҳмудов, механизатор Р. Эргашев ва бригада агитатори А. Каримов ўртоқлар.

Т. Маҳкамов фотоси. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

3 июнь куни Тошкентда республикада пахта тозалаш саноати ходимларининг партия-хўжалик активи йиғилиши бўлди. Область партия комитетининг секретарлари, область ижроия комитетлари раисларининг саноат масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, тармоқ бирлашмалари ва корхоналарининг ходимлари, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг вакиллари, олимлар ва конструкторлар, ишлаб чиқариш пешқадамлари ва новаторлари, шунингдек СССР Енгил саноат министрлигининг масъул ходимлари йиғилишда иштирок этдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Н. Ж. Худойбердиев йиғилишни очди.

Йиғилишда КПСС XXV съезди қарорлари асосида самарадорликни ва ишларнинг сифатини ошириш соҳасида республика пахта тозалаш саноати ходимларининг вазифалари тўғрисида Ўзбекистон ССР пахта тозалаш саноати министри В. У. Усмонов доклад қилди.

Тошкент область партия комитетининг секретари Н. И. Малихин, Сирдарё пахта тозалаш саноати бирлашмасининг бошлиғи К. Ш. Шодиев, Қува пахта тозалаш заводининг директори М. Ҳамидов, «Союзхлопкомаш» бирлашмасининг бош директори С. П. Тетушкин, Наманган пахта саноати бирлашмасининг бош инженери Ф. Қурбонов, Каттақўрғон пахта заводи техника контроли бўлимининг бошлиғи А. Шукуров, Андижон областидаги Москва пахта заводи партия комитетининг секретари Г. Т. Савельева, республика қишлоқ хўжалиги министри А. А. Ўркинбоев, пахтачилик саноати марказий илмий-тадқиқот институтининг директори Х. К. Давидбоев докладни муҳокама қилишда иштирок этдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Й. Р. Қурбонов, СССР Енгил саноат министри Н. Н. Тарасов нутқ сўзладилар.

Йиғилиш иштирокчилари тармоқда самарадорликни ва ишларнинг сифатини ҳар томонлама оширишга, 1980 йилда камида олти миллион тонна юқори сифатли пахта тайёрлаш, уни асраш ва қайта ишлаш учун ўнинчи беш йилликда ишлаб чиқариш қувватларини оширишни таъминлашга қаратилган қарор қабул қилдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари И. Г. Анисимкин, Н. М. Матчонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюро аъзолигига кандидат С. У. Султонова қатнашдилар.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПИЛЛА ТОПШИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 3 ИЮНГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Процент ҳисобида)

Қуйи Чирчиқ	1,2	138,9
Янгийўл	1,5	135,0
Ўрта Чирчиқ	—	131,2
Чиноз	—	130,5
Оққўрғон	—	129,1
Бекобод	—	129,1
Калинин	—	126,0
Тошкент	—	126,0
Бўка	0,2	123,2
Пискент	—	114,3
Оржоникидзе	—	113,2
Юқори Чирчиқ	12,7	89,0
Оҳангарон	10,9	48,7
Бўстонлиқ	13,3	35,8
Область бўйича	2,8	113,4

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

ТОШКЕНТ область партия комитети 1976 йил июнь-июль ойларида ғўзага ишлов беришни кучайтириш юзасидан Қуйи Чирчиқ райони белгилаган тадбирларни маъқуллади.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, область қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармаси, «Узсельхозтехника» область бирлашмаси, хўжаликларнинг бошланғич партия ташкилотларига 1976 йил июнь-июль ойларида ғўзага ишлов беришни кучайтириш юзасидан Қуйи Чирчиқ райони белгилаган тадбирларни муҳокама этиш ва ҳар бир хўжаликда июнь-июль ойларида ғўзага ишлов беришни кучайтириш юзасидан конкрет ташкилий тадбирлар ишлаб чиқиш топширилди.

Область, район газеталарининг редакциялари, радио ва телевидениега 1976 йил июнь-июль ойларида ғўзага ишлов беришни кучайтириш юзасидан хўжаликлар ва районларда бошланган социалистик мусобақани кенг ёритиб бориш топширилди.

(1976 йил июнь-июль ойларида ғўзага ишлов бериш юзасидан Қуйи Чирчиқ райони белгилаган тадбирлар газетамизнинг 2-саҳифасида босилган).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети «КПСС XXV съезди қарорлари асосида республикадаги область театрлари репертуарининг ғоявий-бадиий савиясини янада такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилди.

ҚАРОРДА шу нарса таъкидланадики, кейинги йилларда республикадаги область театрлари замонавий репертуарни вужудга келтириш, спектаклларнинг ғоявий-бадиий савиясини ошириш, маҳаллий авторлар билан ижодий ҳамкорлик қилишнинг янги шаклларни қидириб топиш, коллективларни ёш талантлар билан мустаҳкамлаш соҳасида муайян иш қилдилар. Театрлар совет театр ва музика санъатини пропаганда қилмоқдалар; саҳна усталарининг саноат корхоналари, зарбдор қурилишлар, қишлоқ меҳнатчилари коллективлари билан алоқаси мустаҳкамланмоқда. Шу мақсадда театрларнинг филиаллари очилди, уларнинг бадиий ҳаваскорлик коллективлари устидан маданий-оталиқ иши яхшиланмоқда.

Театрларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, уларни техника асбоб-ускуналари билан таъминлаш соҳасида бир қанча тадбирлар амалга оширилмоқда. 1976 йилда Қорақалпоғистон, Сурхондарё, Хоразм театрларининг янги бинолари ишга туширилди, Самарқанд, Қарши, Қўқон, Жиззах, Гулистон, Каттақўрғонда янги театр бинолари қурилмоқда.

Бироқ республикадаги кўпгина область театрларининг фаолиятида ҳамон катта-катта камчиликлар бор. Баъзи спектаклларнинг ғоявий-бадиий савияси ҳали ҳам замонавий талабларга муносиб келмайди.

Рус, совет классикаси асарларини кенг пропаганда қилиш, ғоявий жиҳатдан сермазмун, бадиий жиҳатдан юксак оригинал ва таржима спектаклларини, замонавий мавзуга бағишланган постановкаларни яратиш иши етарли равишда олиб борилмаётир. Кўпинча театрларнинг репертуарига мазмун жиҳатдан тор, турмуш доирасидан нари ўтмайдиган асарлар ҳам кириб қолмоқда, улар темасининг муҳимлиги ва салмоқлилиги билан ажралиб турмайди. Театрлар ёш томошабинлар учун спектакллар яратишга ва уларни кенг пропаганда қилишга етарли эътибор бермаётирлар.

Кўпгина театрлар етакчи республика драматурглари, композиторлари, режиссёрлари, рассомлари билан мустаҳкам ижодий алоқа ўрнатганлари йўқ, Тошкент театрларининг машҳур саҳна усталарини спектаклларда қатнашишга камдан-кам таклиф этмоқдалар.

Театрлар ижодий составида малакали мутахассислар, режиссёрлар, дирижёрлар, безакчи рассомлар, хормейстерлар, балетмейстерлар, вокалистлар, созандалар ва бошқа мутахассислар етишмаётганлиги замонавий санъат талабларига мос келадиган тўла қонли спектакллар яратилишига жиддий ҳалақит бермоқда. Олий ўқув юртларидан ва бадиий ҳаваскорлик коллективларидан келган истеъдодли ёшларнинг профессионал маҳоратини ошириш иши дуруст йўлга қўйилмаган. Айрим театрларда шу ёшларнинг ижодий ўсиши учун зарур шарт-шароит яратиб берилмаётир.

Айрим театрлар молиявий планни бажариш мақсадида концертчилик фаолияти йўлига ўтиб олганлар. Бу эса саҳна санъатини, драматургияни ривожлантиришга тўсқинлик қилмоқда, репертуарни шакллантиришга, спектаклларнинг ғоявий-бадиий савиясига салбий таъсир ўтказмоқда.

Театрларнинг партия ташкилотлари ва бадиий кенгашлари театр ва музика санъатини ривожлантиришнинг, бадиий профилни ва репертуар сиёсатини шакллантиришнинг муҳим масалаларини аҳён-аҳёнда муҳокама қилмоқдалар, коллективнинг ижодий фаолиятини кўпинча чуқур ўрганмайдилар, томошабин билан ишлашнинг самарали шаклларини қидирмайдилар.

Ўзбекистон театр жамияти, ёзувчилар, композиторлар, рассомлар союзлари репертуарни ғоявий жиҳатдан тўла қонли, бадиий етук, тематикаси жиҳатидан салмоқли асарлар билан бойитишда, замонавий санъат вазифаларига мувофиқ бўладиган монументал спектакллар яратишда область театрларига ҳамон етарлича амалий ёрдам бермаётирлар, янги спектаклларни қабул қилишда фаол қатнашмаётирлар, уларга нисбатан юксак принципиаллик ва талабчанлик қилмаётирлар.

Область ва шаҳар партия комитетлари, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, унинг жойлардаги органлари театрларнинг ижодий фаолияти билан дуруст шуғулланмаётирлар ва уларнинг фаолиятини анализ қилмаётирлар; область театрларининг малакали мутахассислар билан таъминлаш, республиканинг санъаткорлар тайёрлайдиган олий ўқув юртларида, шунингдек Москва, Ленинград ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидаги олий ўқув юртларида кадр танлаш ва тайёрлаш масалалари билан яхши шуғулланмаётирлар. Ҳар бир театр учун атайлаб группалар ажратиб қўйиш ва уларга ҳамма профиллар бўйича таълим бериш усули кўпинча қўлланилмаётир. Театрга томошабинларнинг келиши юзасидан социологик тадқиқотлар ўтказилмаётир.

Республика ва область газеталари театрларнинг фаолиятини, уларнинг репертуар сиёсатини камдан-кам ёритмоқдалар, спектаклларнинг ғоявий-бадиий савиясини яхшилашга ёрдам берадиган малакали тақризларни камдан-кам босиб чиқармоқдалар, энг яхши саҳна асарларини дуруст пропаганда қилмаётирлар.

Область театрларининг раҳбарларига ва партия ташкилотларига, бадиий кенгашларига:

— КПСС XXV съезди қарорлари асосида репертуарни яхшилаш, уни коммунизм бинокори бўлган совет кишисининг қаҳрамонона меҳнатини, руҳий гўзаллиги ва юксак маънавий фазилатларини акс эттирадиган юксак ғоявий ва бадиий етук асарлар билан, ишлаб чиқариш мавзуидаги спектакллар билан, совет кишиларининг Улуғ Ватан уруши йилларидаги мислсиз жасорати ва қаҳрамонлигини, кўп миллатли мамлакатимиз халқларининг бузилмас дўстлигини, тинчлик, демократия ва социализм йўлидаги курашни, совет кишиларининг ўз миллий озодлиги учун курашаётган халқлар билан интернационал бирдамлигини тасвирловчи постановкалар билан тўлдириш;

— СССР халқлари драматургиясининг, рус совет ва жаҳон классикасининг, чет мамлакатларнинг энг яхши асарларини кенг пропаганда қилиш;

— ёш томошабинлар учун ғоявий-бадиий жиҳатдан салмоқли асарлар яратишга алоҳида эътибор бериш, ёшларни театр санъатига актив жалб этиш учун улар ўртасида мунтазам иш олиб бориш;

— саҳнага қўйилган ва катта тарбиявий аҳамиятга молик бўлган спектакллар сифатини ошириш, репертуарни бадиий жиҳатдан тўла-қонли бўлмаган майда мавзулардаги асарлардан тозалаш;

— спектаклларни асосан театрнинг ўзида, қишлоқ клублари ва маданият саройлари саҳнасида кўрсатишга алоҳида эътибор бериш, концертларни имкони борича камайтириш;

— янги асарларни саҳналаштириш ва қўйилаётган спектаклларда қатнашиш учун Тошкент театрларининг етакчи режиссёрлари, рассомлари ва саҳна усталарини таклиф қилишни одат тусига киритиш;

— ёш санъат кадрларининг ғоявий-сиёсий савиясини ва профессионал маҳоратини ошириш ишини яхшилаш, ёшлар учун нормал ижодий шароитларни яратиб бериш;

Филиалларнинг фаолиятини кучайтириш, саноат корхоналари, қурилишлар, колхоз ва совхозларнинг ҳаваскорлик коллективларига доимий оталиқ ёрдами бериш таклиф этилди.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлигига республика ёзувчилар, композиторлар, рассомлар союзлари, театр жамияти билан биргаликда КПСС XXV съезди ўртага қўйган вазифалар асосида область театрларига ҳар тарафлама амалий ёрдам бериш тадбирларининг конкрет беш йиллик планини ишлаб чиқиш топширилди.

1977 йилда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг олтмиш йиллиги нишонланиши муносабати билан шу тарихий санага бағишланган энг яхши драма, музикали драма, опера, балет, симфоник, вокал ва хореографик асарлар учун очиқ конкурс эълон қилиш тавсия этилди.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлигига, область ва шаҳар партия комитетларига яқин вақт ичида ҳар бир, обlastдаги театр коллективларининг ижодий составини мустаҳкамлаш, истеъдодли ёшларни танлаб олиб, кейинчалик область театрларида фойдаланиш учун республиканинг, Москва, Ленинград ва мамлакатдаги бошқа шаҳарларнинг бадиий ўқув юртларига ўқишга юборишнинг конкрет перспектив планини ишлаб чиқиш таклиф қилинди.

Область, шаҳар партия комитетларига, область ижроия комитетларига, Ўзбекистон ССР Маданият министрлигига, унинг жойлардаги органларига ҳар йили томошабинларнинг ахлоқий ва эстетик талаб-эҳтиёжларини атрофлича ўрганиш юзасидан социологик тадқиқотлар ўтказиш тавсия қилинди.

Самарқанд, Қашқадарё, Жиззах, Сирдарё, Қўқон театрларининг бинолари қурилишини тезлаштириш, Самарқанд опера ва балет театри, Самарқанд рус драма театри, Андижон, Фарғона, Наманган область театрларининг биноларини реконструкция қилиш ва капитал ремонтдан чиқариш, уларни замонавий электротехника ва саҳна асбоб-ускуналари билан таъминлаш, томоша залларини ва фойеларни ҳозирги кун талабларига мувофиқ жиҳозлаш зарур, деб топилди.

Область ва шаҳар партия комитетларига кадрларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялашда театрларнинг партия ташкилотларига кун сайин амалий ёрдам бериш, уларнинг фаолиятини ижодий ҳаётни активлаштириш билан боғлиқ бўлган энг муҳим проблемаларни ҳал этишга йўллаш, КПСС XXV съезди қарорларининг бажарилиши учун коммунистларнинг масъулиятини ошириш таклиф этилди.

Республика ва область матбуот органларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг телевидение ва радио эшиттириш Давлат Комитетига область театрларининг ижодий фаолиятини мунтазам равишда ёритиб туриш ва пропаганда қилиш топширилди.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун область Ҳурмат тахтасига ёзиладилар:

ЧИНОЗ РАЙОНИ БЎЙИЧА

«Москва» колхози (раиси **А. Юсупов**, партия ташкилотининг секретари **А. Аюпов**, пиллачилик бўйича агротехник **М. Мақсудов**).

Энгельс номли колхоз (раиси **Э. Шамшиев**, партия ташкилотининг секретари **Э. Жантелеев**, пиллачилик бўйича агротехник **К. Шерлибоев**).

ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИ БЎЙИЧА

Сегизбоев номли совхоз (директори **А. Омонбоев**, партия ташкилотининг секретари **Р. Ҳакимжонов**, ишчилар комитетининг раиси **З. Аслонова**, пиллачилик бўйича агроном **С. Бухоров**).

БЕКОБОД РАЙОНИ БЎЙИЧА

«Коммунизм» колхози (раиси **М. Бегматов**, партия ташкилотининг секретари **Ю. Шукуралиев**, пиллачилик бўйича агротехник **А. Қўшматов**).

4-«Далварзин» совхози (директори **Б. Мирзакаримов**, партия ташкилотининг секретари **К. Қорақулов**, ишчилар комитетининг раиси **Н. Мамажонов**, пиллачилик бўйича агротехник **Т. Тўйчиев**).

СОВЕТ-ФИЛИППИН ҲУЖЖАТЛАРИ ИМЗОЛАНДИ

2 июнь куни Катта Кремль саройида Совет-Филиппин ҳужжатлари имзоланди.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Филиппин Республикаси ўртасида дипломатия муносабатларини ўрнатиш тўғрисидаги қўшма ахборотни, шунингдек Совет-Филиппин қўшма баёнотини СССР номидан — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний; Филиппин Республикаси номидан — президент Фердинанд Э. Маркос имзоладилар.

СССР ҳукумати билан Филиппин Республикаси ҳукумати ўртасидаги савдо битимини СССР ҳукумати номидан— ташқи савдо министри Н. С. Патоличев; Филиппин Республикаси ҳукумати номидан — молия министри Цесар Вирата имзоладилар.

Совет-Филиппин ҳужжатларини имзолаш чоғида Совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари А. П. Вадер, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари В. Э. Димшиц, В. Н. Новиков, СССР Олий Совети палаталарининг раислари, СССР министрлари;

Филиппин томонидан — Катта Манила губернатори Имельда Ромуальдес Маркос, Ташқи ишлар министри Карлос П. Ромуло, саноат министри Висенте Патерно, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

А. Н. КОСИГИННИНГ СУРИЯДА БЎЛИШИ

ДАМАШҚ, 2 июнь. (ТАСС). Сурия Араб Республикасининг Бош министри Маҳмуд Ал-Аюбий кеча расмий, дўстона визит билан Сурияга келган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин шарафига зиёфат берди. Зиёфатда Араб социалистик уйғониш партияси раҳбарлигининг аъзолари, министрлар, қуролли кучларнинг олий офицерлари, Суриянинг таниқли сиёсий ва жамоат арбоблари, совет расмий кишилари қатнашдилар.

Қабул маросимида Маҳмуд Ал-Аюбий билан А. Н. Косигин нутқ сўзладилар.

Ўртоқ А. Н. Косигиннинг Араб социалистик уйғониш партияси бош секретари, Сурия Араб Республикасининг президенти Ҳ. Асад билан суҳбати бугун бу ерда давом эттирилди.

Сиёсий, иқтисодий ва бошқа соҳаларда Совет-Сурия икки томонлама муносабатларини мустаҳкамлаш масалалари дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида қараб чиқилди. Томонлар Совет Иттифоқи билан Сурия ўртасидаги муносабатларда ҳар иккала мамлакат ўртасида ўзаро фойдали ҳамкорликни кучайтиришга ёрдам берадиган муҳим ижобий силжишлар рўй берганлигини мамнуният билан уқтириб ўтдилар.

Муҳим халқаро проблемалар хусусида, шу жумладан Исроилнинг араб мамлакатларига қарши агрессияси оқибатларини тугатиш билан боғлиқ масалалар, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирган бошқа масалалар тўғрисида фикрлашиб олинди.

ТАЪСИРЛИ ВА МАЗМУНЛИ

КПСС XXV СЪЕЗДИ МАТЕРИАЛЛАРИ — ОММАГА

Ҳозир районимизда марксизм-ленинизм ўқуви системасида 90 та бошланғич сиёсий, 194 та марксизм-ленинизм асослари мактаблари, 294 та назарий ва методик семинарлар ишлаб турибди. Бу системада 20 мингга яқин киши марксизм-ленинизм асосларини чуқур эгалламоқда. Иқтисодий таълим системасида эса 30 мингдан зиёд меҳнаткаш сабоқ олаяпти.

«Партия XXV съездининг қарорларини чуқур ўрганиш эндиги даврда биздаги партия маорифи барча шохобчаларининг бош вазифасидир» деган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев. Тингловчиларга партия XXV съезди қарорларининг чуқур мазмунини тушунтиришда пропагандистлар зиммасига юксак вазифалар қўйганмиз. 1,5 мингдан ортиқ пропагандист КПСС XXV съезди қарорларини кенг меҳнаткашлар оммасига тушунтирмоқда.

Район партия комитети пропагандистларнинг билим даражалари ва маҳоратини ошириш мақсадида қўшимча тадбирлар белгилаяпти. Семинарларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари Ш. Яҳёев «КПСС XXV съезди жаҳондаги аҳвол ҳамда КПССнинг халқаро фаолияти ҳақида», Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси экономика институти сектор мудири, иқтисод фанлари кандидати И. Блиндер «Тўққизинчи беш йиллик якунлари ва партиянинг ўнинчи беш йилликдаги иқтисодий сиёсатининг асосий вазифалари», Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти сектор мудири, тарих фанлари кандидати И. Алимов «Партия ривожланган социализм шароитида» деган темаларда лекция ўқидилар.

Съезд материаллари партия ва комсомол маорифи шохобчаларида, иқтисодий таълим системасида ҳаёт билан узвий боғланган ҳолда ўрганилмоқда. Давлат машинасозлик лойиҳалаш конструкторлик бюроси пропагандисти Н. Губанов «Тўққизинчи беш йиллик якунлари ва партия иқтисодий сиёсатининг асосий вазифалари» деган темани ўтишда съезд кўрсатмаларидан келиб чиқиб, Тошкент трактор заводи учун «МТЗ-х 80х» тракторини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, «Ташсельмаш» ва «Узбексельмаш» заводларини ҳозирги замон фан ва техника ютуқлари билан қуроллантириш масалалари устида тўхталиб ўтди. Н. Губанов машғулотларда маҳаллий материаллардан ўринли фойдаланиб ҳар бир дарснинг қизиқарли ва мазмунли ўтишига эришяпти. Районимизда бундай йўлни тутган тажрибали пропагандистлар кўп.

КПСС XXV съезди материалларини халққа етказишда райондаги 3 мингдан зиёд сиёсий ахборотчи, агитатор ва сиёсий докладчи, 1,5 мингга яқин «Билим» жамияти аъзоси ҳам актив қатнашмоқдалар.

Съезд материалларини ўрганишни янада яхшилаш мақсадида ленинча жумаликлар, лекторлар куни ўтказилмоқда. Бу жумаликларда район партия комитети ходимлари, сиёсий докладчилар, лекторлар, кенг жамоатчилик фаол қатнашмоқда. Яқинда ўтказилган лекторлар кунида 84 киши район саноат корхоналари, қурилиш майдонлари, билим даргоҳларида лекция ва суҳбатлар ўтказишди. Жумладан, Ўрта Осиё педиатрия-медицина институти ўқитувчилари А. Муродов, М. Насимова, Ю. Ҳолиқов, Х. Давидов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг И. Мўминов номидаги фалсафа ва ҳуқуқ институти ходимлари М. Қосимова, М. Сангилов, «Узбексельмаш» заводи, «Малика» трикотаж фирмаси, «Строймеханизация» қурилиш тресги ишчилари ўртасида қизиқарли суҳбатлар ўтказдилар.

Районнинг бир группа олимлари яқинда мусобақадош Жиззах областининг Зомин райони меҳнаткашлари ҳузурида бўлиб, съезд материаллари юзасидан лекциялар билан чиқишди, суҳбатлар уюштиришди. КПСС XXV съезди материалларини кенг пропаганда қилишда айниқса республика ташкилотлари ходимлари катта фаоллик кўрсатишмоқда. Яқинда Ўзбекистон ССР юстиция министрлиги ходимларидан бир группаси коллектив равишда республикамиздаги ташкилотларда бўлдилар. Ўзбекистон ССР юстиция министри М. Восиқова, Ўзбекистон ССР юстиция министрининг ўринбосарлари Д. Ожраев, В. Егоров, А. Шчербаков, бўлим бошлиқлари Е. Смирнов, А. Капустянский Ангрен шаҳри, Юқори Чирчиқ ва Ўрта Чирчиқ районларида бўлишди.

Шуни айтиш кераккки, КПСС XXV съезди материалларини омма ўртасида пропаганда қилишда халқ университетлари, лекторий пропагандистлари фаол қатнашмоқда. Райондаги 26 та халқ университети, 130 га яқин коммунистик меҳнат мактаблари, 50 га яқин лекторийлар минглаб тингловчиларни ўзига жалб қилган.

Жонажон партиямизнинг XXV съезди ҳужжатларини тарғиб қилишда кўргазмали агитациядан унумли фойдаланаяпмиз. Ҳозир районимизнинг сергавжум жойларида, корхона ва идораларида КПССнинг ташқи ва ички сиёсатини қўллаб-қувватловчи, янги беш йилликдаги вазифаларни ифодаловчи ва уларни муваффақиятли бажаришга чорловчи стендлар, шиорлар, паннолар ўрнатилган.

Район партия комитети КПСС XXV съезди қарорларини пропаганда қилишда идеология ишининг турли форма ва методларидан изчил фойдаланмоқда. Пропаганда ишлари самарадорлигини ошириш бундан буён ҳам муҳим вазифамиз бўлиб қолаверади.

А. МАХСУМОВ,
Киров район партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари.

РЕСПУБЛИКАМИЗ пойтахтида метрополитен қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилаяпти. Уни бунёд этишда қатнашаётган аксарият кўпчилик ишчилар юксак меҳнат кўрсаткичларига эришмоқдалар. Электр пайвандчи Тўлаган Сулаймонов ҳам ана шундай илғорларнинг бири ҳисобланади. Ўз касбига меҳр қўйган бу моҳир ишчи шу кунларда метронинг «СССР 50 йиллиги номли» станцияси қурилишида жонбозлик кўрсатмоқда. Топшириқни доим бир ярим бараварга етказиб бажаряпти. Ушбу суратда донгдор электр пайвандчи Тўлаган Сулаймоновни кўриб турибсиз.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ЙИГИРМА ИККИТА КОМПЛЕКСДАН БИРИ

ЯНГИЙЎЛ. (ЎзТАГ). Свердлов номли колхозда 1200 бош сигир боқиладиган чорвачилик комплекси ишга туширилди. Бу ердаги цехларда сермеҳнат иш жараёнларининг ҳаммаси механизациялаштирилган.

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь», Бекобод районидаги «Победа» колхозларида ва бошқа хўжаликларда ҳам шунга ўхшаш комплексларни қуриш тугай деб қолди.

Тошкент областида ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида 22 та чорвачилик комплексини фойдаланишга топшириш мўлжалланмоқда.

ИЛҒОР БРИГАДА

Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатида Климент Шин бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси комбинат ёшлари ўртасида ўтказилаётган социалистик мусобақада энг яхши деб топилди.

Бригада аъзолари ойлик планларини муттасил ўттиз процентдан ошириб бажаришга қарор қилишган. Эритувчилар бригадаси съездолди социалистик мусобақасида энг юксак натижага эришгани учун унга «КПСС XXV съезди номли бригада» номи берилди ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг вимпели топширилди.

ҲАР РАЙОНДА 3—4 ТАДАН

— ТУРАР-ЖОЙ қуриш кооперативлари йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Бирлашма меҳнаткашларга кўпгина совғалар ҳозирлайди. Шу йилнинг ўзида ҳар бир районда биттадан, 1980 йилга бориб эса 3—4 тадан турар-жой қуриш кооперативлари ташкил қилинади.

Бундай уйни сотиб олиш учун кооператив аъзоси дастлаб пулнинг 30 процентини нақд тўлайди. Қолган қисмини эса 20 йил орасида ҳисоб-китоб қилади.

ҚУЙИ ЧИРЧИҚ РАЙОНИДА 1976 ЙИЛНИНГ ИЮНЬ-ИЮЛИДА ҒЎЗА ПАРВАРИШИ СУРЪАТИНИ КУЧАЙТИРИШ ЮЗАСИДАН БЕЛГИЛАНГАН

ТАДБИРЛАР

Район меҳнаткашлари КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларини амалга оширабориб, юксак меҳнат ва сиёсий активлик кўрсатиб, фидокорона ишламоқдалар.

Район хўжаликларида Хивачиликларнинг «Ўнинчи беш йилликда қолоқларсиз, самарали ва сифатли ишлайлик» шиори остида бошлаган ташаббус кенг қўллаб-қувватланмоқда.

Пахтакорлар ўртасида 15 минг 200 гектар ернинг ҳар гектаридан 41 центнердан ҳосил олиш, бу йил давлатга 62 минг тонна «оқ олтин» сотиш юзасидан зиммага олинган мажбуриятларнинг муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақа кенг қулоч ёйди.

Бу вазифани муваффақиятли ҳал қилишнинг асосий омилларидан бири — июнь-июль ойларида агротехника тадбирларини ўз вақтида ва сифатли амалга оширишдан иборатдир.

Ҳозирги вақтда ҳамма ерда органик ўғитлар тез суръатлар билан тайёрланмоқда ва тупроққа солинмоқда. Умуман олганда район хўжаликларида ерни ҳайдаш вақтида 82 минг тонна гўнг солинган. Ғўзага ишлов бериш давомида ҳар гектар ер ҳисобига ўртача 5 тоннадан—қўшимча равишда яна 76 минг тонна маҳаллий ўғит солиш назарда тутиляпти.

Минерал ўғитлардан фойдаланишнинг самарадорлигини ошириш учун гўнг аралаштириб тупроққа соламиз. Барча хўжаликларда гўнгни далага ташиб чиқариш ва тупроққа солиш учун махсус механизациялашган бригадалар ташкил этилди.

Ҳозирга қадар чигит экиш ва ғўзани биринчи озиқлантириш давомида 80 килограммдан соф азот ва 100 килограммдан соф фосфор солинди. Ғўза ёппасига шоналашга кирган даврда иккинчи озиқлантириш бошланади ва ҳар гектар ерга 50 килограммдан соф азот ва 30 килограммдан калий солинади. Бу ишлар 10 июнгача тугатилади. Учинчи озиқлантириш эса иккинчи ўн кунликнинг охирида ғўза гуллай бошлаганида, ўтказилади ва 1 июлгача ҳар гектар ерга 50 килограммдан соф азот ва 70 килограммдан фосфор солинади. Органик ўғитларни тупроққа солиш ишлари 10 августгача давом этади.

Область районларида умуман учинчи культивация тугалланди. Июнь ва июль ойларида ками билан 38—40 дона ишчи органларидан фойдаланган ҳолда тўрт марта сифатли культивация ўтказилади.

Ўсимликнинг ривожланишига қараб ишчи органларининг сони ва уларни жойлаштириш мувофиқлаштирилиб ўзгартирилади. Муҳофаза зонасининг кенглиги 12—15 сантиметр, ишлов бериш зонасининг кенглиги 75—78 сантиметр, культивация чуқурлиги ўсимлик қаторларидан 8—10 сантиметр атрофида бўлади. Қатор оралари ўртасида эса культивация чуқурлиги 16—18 сантиметргача бўлади. Бундай ишларни олиб бориш учун хўжаликларда 218 та культиватордан фойдаланилади.

Суғориш — пахтадан мўл ҳосил олишда катта аҳамиятга эгадир. Биринчи суғоришни 25 майдан бошладик ва уни 10 июнгача, яъни 15 иш кунида тугатамиз. Кунига 2 мингдан ортиқ сувчи ишламоқда. Ҳар бир сувчининг кунлик нормаси 0,7 гектардан ошмайди. Сувдан самаралироқ фойдаланиш мақсадларида суғориш ишлари куну-тун ташкил этилган. Айниқса, тунда суғоришнинг ташкил этилиши ва сифатли бўлишига алоҳида эътибор берамиз. ҲАР БИР хўжаликда сувдан фойдаланишни яхшилаш бўйича белгиланган тадбирларнинг бажарилишини текшириш юзасидан комиссиялар ташкил этилди. Бу комиссияларга хўжалик раҳбарлари бошчилик қилмоқдалар.

Иккинчи суғоришни 10 июндан 25 июнгача, учинчи суғоришни 25 июндан 10 июлгача, тўртинчи суғоришни 10 июлдан 15 августгача ўтказамиз.

Сувдан самарали фойдаланиш ва культивация учун тупроқнинг бир меёрида етилишини таъминлаш учун суғоришни бир йўла бутун участка—майдон узунлиги бўйлаб барча ўқариқлар орқали 8—10 кишидан иборат сувчилар группасидан фойдаланиб, 8—10 гектар майдонда ўтказамиз. Эгатлар бўйлаб сувнинг бир меёрда оқишини таъминлаш учун полиэтилен пленкалар қўлланилади. Районимиз шароитида ҳар гектар ерни бир марта суғориш учун 800—1000 кубометр сув берилади.

Ер ости сувларининг тупроқ юзасига яқинлик даражасини камайтириш учун коллектор-зовур тармоқларини доим тозалаб турамиз.

Озиқа элементлари ва намнинг бекор кетишига йўл қўймаслик мақсадида экинларни ёввойи ўтлардан доим тоза ҳолда сақлаймиз.

Ғўзанинг ўсиши ва ривожланишини, кўсакларнинг барвақт етилишини таъминлаш учун 12—14 та ҳосил шохлари пайдо бўлгач ғўзани механизация йўли билан чеканка қилишни бошлаб юборамиз ва бу ишни 25 июлгача тугатамиз. 11 минг 200 гектар майдондаги ғўза механизмлар ёрдамида чеканка қилинади, бу умумий экин майдонининг 75 процентини ташкил этади. Шу мақсадда хўжаликлар 102 та чеканка мосламасини тайёрладилар ва ремонтдан чиқариб қўйдилар, қўшимча 40 та чеканка қилиш машинаси сотиб олинади.

Ғўза парвариши даврида белгиланган миқдорда ғўза тупларини сақланишига доим эътибор берамиз. Ҳозиргача район бўйича ҳар гектар ерда ўртача 145 минг тўпдан ғўза бор.

Район колхозлари ва совхозларида тузилган комиссиялар ўсимлик тупларининг сақланишини ва амалга оширилган ишларнинг сифатини мунтазам текшириб турадилар.

Пахта ҳосилининг қишлоқ хўжалик зараркунандалари ва касалликлар таъсиридан нобуд бўлишининг олдини олиш учун ғўзага кимёвий дорилар билан ишлов берамиз, қишлоқ хўжалик зараркунандалари ва касалликларнинг пайдо бўлиши қаттиқ назорат қилиб бориладн, зараркунанда тушган участкаларни ўз вақтида аниқлаймиз ва заҳарли химикатлар билан комплекс ишлов берамиз. Ана шу мақсадда район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси ва ўсимликларни ҳимоя қилиш станцияси мутахассисларидан иборат группа ташкил этилди. Хўжаликларда эса 171 мавсумий кузатувчилар белгиланди.

Сўрувчи қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши БИ—58, Антио, кемирувчи ҳашаротларга қарши полидофен, хлорофос, фозолон, ўргимчаккана ва ғўза қуртига қарши контакт таъсир қилувчи препаратлар — олтингугурт кукуни, кельтан ва бошқа препаратлар ишлатамиз.

Хашоратга қарши дори сепиш асосан қул аппаратлари ёрдамида ўтказилади, авиация эса санитария талабларига жавоб берувчи ва аҳоли пунктларидан ками билан 1000 метр узоқ масофада жойлашган майдонларда қўлланилади.

Районнинг барча колхозларн ва совхозларида дала меҳнаткашларининг унумли ишлашлари учун зарур маданий-маиший шароитлар яратиб берилган, дала шийпонлари жиҳозланган. Ҳамма жойда иссиқ овқат ташкил этилади, савдо ва медицина хизмати яхши йўлга қўйилган.

Механизаторлар, сувчилар, колхозчилар ва совхоз ишчилари ўртасида социалистик мусобақа кенг авж олдирилди, мусобақа ғолиблари қимматли мукофотлар ва вимпеллар билан рағбатлантириляпти.

Июнь ва июль ойларида ғўзага ишлов бериш суръатларини тезлаштириш юзасидан белгиланган комплекс тадбирларни амалга ошириш ҳосилнинг барвақт етилишини таъминлайди, бу эса 1976 йилда зиммага олинган юксак мажбуриятларнинг бажарилишида ҳал қилувчи омил бўлиб хизмат қилади.

ФАН-ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ОБИ-ҲАВОНИНГ ТОВУШ «ЛОКАТОРИ»

АКС-садо қандай вужудга келишини ҳамма билади: одам ўз йўлида зич тўсиққа учраб орқага қайтган овозини эшитади. Агар товушни йиғиб бир неча минг баравар кучайтирилса, у ҳатто ҳаводан ҳам қайта олади. Обиҳаво прогнози тузувчиларга ёрдам берадиган оригинал акустик аппаратнинг иш принципи мана шу ҳодисага асосланган. Уни СССР гидрометеорология хизматининг буюртмасига биноан Харьков радиоэлектроника институтининг олимлари яратдилар.

Антенналн передатчик ҳар 10 секундда узун қамчининг қарсиллашига ўхшаб кетадиган кучли товуш импульслари чиқариб туради. Ҳавонинг турли қатламларидан қайтган сигналлар шу қатламнинг температураси, тезлиги ва ҳаво оқимининг йўналиши тўғрисидаги маълумотларни келтиради.

Акустик «Локатор» Тинч океанда совет олимлари ўтказган илмий экспедиция чоғида ҳар томонлама синаб кўрилди. Шунда тайфун бўрони пайдо бўлиш сабаблари тўғрисида янги-янги маълумотлар олинди. Шу маълумотлар тегишли кузатув станциялари системасини такомиллаштиришга имкон беради.

В. НАТ.

БАЛИҚЛАРГА СВЕТОФОР

Балиқ ёруққа қараб сузиши яхши маълум. Ленинобод машинада суғориш бошқармасининг мутахассислари шуни назарда тутиб, балиқларнинг Сирдарёдаги насос станциялари камарларига тушиб қолишининг олдини олувчи ўзига хос «Светофор» таклиф қилдилар.

Дарё устида қош қорайиши билан станцияга келувчи каналда ва насос станцияларининг сув қабул қилувчи қувурлари олдидаги прожекторлар ёқилади. Шунинг ёрдами билан балиқ уюрлари хатарли жойдан нарига — дарё ўзанига қараб йўл олади. Бунда «светофор»лар самарали бўлиб чиқди.

Ҳозирги вақтда Сирдарёдан Тожикистоннинг дала ва боғларига сув чиқариб берувчи соҳилдаги ҳамма катта насос станциялари ва сузувчи насос станциялари прожектор установкалари билан таъминланмоқда.

Л. ФРЕИДКИН,
ТАСС мухбири.

МАВЖУДА Нуртоева 1955 йилдан бери Тошкент вино заводининг Ғазалкентдаги филиалида ишлаб келмоқда. У зарбдор меҳнат қилиб, кунлик топшириқларини ҳамиша ошириб бажариш билан бирга жамоат ишларида ҳам актив қатнашади. М. Нуртоева район судида маслаҳатчи ҳамдир.

А. ЭГАМНАЗАРОВ фотоси.

УЛУҒЛАР ИЖОДИНИНГ САРЧАШМАСИ

Ўзбек совет адабиётининг шаклланишида фольклорнинг илғор анъаналари муҳим роль ўйнаганлигини жиддий тадқиқ этиш асосан кейинги йилларда бошланди. Бу жиҳатдан атоқли адабиётшунос Охунжон Собировнинг Абдулла Қодирий, Ойбек, Яшин, Абдулла Қаҳҳор ва бошқа адиблар ижодида фольклорнинг тутган ўрни борасида олиб бораётган илмий ишлари диққатга сазовордир. Олим бу соҳадаги кузатишларини жамлаб яқинда ўқувчиларга икки китобини тақдим этди. Улардан бири «Сарчашма адиб ижодида» деб номланиб, Абдулла Қодирий халқ оғзаки ижодидан қандай фойдаланганлиги таҳлил қилинади.

Маълумки, Абдулла Қодирий ўзбек прозасининг шаклланишига катта ҳисса қўшди. Машҳур шарқшунос олим Е. Э. Бертельс таъбири билан айтганда, Абдулла Қодирий ўзбек романчилик мактабини бошлаб берди. Ўтган ярим аср давомида адибнинг «Ўтган кунлар» ва «Меҳробдан чаён» тарихий романлари Совет Иттифоқида ва бутун жаҳон адабиётида катта қизиқиш уйғотди. Тадқиқотчи О. Собиров Абдулла Қодирий романларининг реалистик адабиётнинг ажойиб намунаси бўлиб қолиши, халққа манзур бўлиши, авлодлар муҳаббатини қозонишн халқ оғзаки ижодидан баҳраманд бўлиш ва унинг анъаналаридан таъсирланиш натижасидир деган жуда тўғри илмий тезисни ўртага ташлайди ва уни қатор далиллар билан исботлайди.

Тадқиқот муаллифининг бир неча ишонарли фактлар асосида кўрсатишича, Абдулла Қодирий «Ўтган кунлар» романида қаҳрамонларнинг ўзаро муносабатларини, ички кечинмаларини, воқеалар оқимини тасвирлашда халқ қўшиқларидан фойдаланган. Жумладан, халқда кундошлик жабрини тортиб жигар-бағри хун бўлган аёллар томонидан тўқилган қўшиқлар кўп. Уларда «кундошлик—бахтсизлик» деган тушунча ётади. «Ўтган кунлар»даги Кумушнинг ўлимига— севги ҳалокатига ҳам кундошлик сабаб бўлади. Мана бу қўшиқ гўё Кумушбибилар тилидан айтилгандай туюлади:

Кунда қайнатар мошни,
Териб ташламай тошни.
Ўлдирсанг ҳам ичмайман,
Кундошим қилган ошни.

Ёзувчи маҳоратининг сири шундаки, у қўшиқлардан ижодий фойдаланиб қолмайди, балки қўшиқнинг руҳи ва мазмунини ҳар доим асарга сингдириб боради. Бу шуни кўрсатадики, Абдулла Қодирийнинг реалистик тасвир усули ҳаётий ҳақиқат заминига қурилгандир.

Тадқиқотчи Абдулла Қодирий ўзбек халқ достонлари, эртакларидаги романтик руҳдан илҳомланганлигини адиб қаҳрамонларининг муҳаббат йўлида бошидан кечирган саргузаштлари ўзбек халқ эпосининг машҳур образларини эслатишини ишонарли тарзда таҳлил этади.

Тадқиқотда «Меҳробдан чаён» романининг асосий қаҳрамонлари Анвар ва Раъно образлари ҳам халқ эпоси билан қиёсланади. Айниқса, О. Собировнинг «Раънонинг ҳатти-ҳаракатлари достонларда тасвирланган Орзигул, Зулфизар, Барчин ва Юнуспарилар табиати ва фаолиятига монанд бўлиши баробарида, уларга нисбатан конкрет, ҳаётий жонли шахс бўлиб туюлади ва бир неча даража юқори туради» деган фикри тўғри хулосадир.

Шундай қилиб, О. Собиров ўз тадқиқотида Абдулла Қодирийнинг ўзбек халқ ижодининг демократик анъаналаридан санъаткорона озиқланганини қисқа бўлса-да, ёритиб берган. Атоқли ўзбек совет ёзувчилари ажойиб талант соҳиби А. Қодирийнинг халқчил реалистик асарлар яратиш йўлида фольклордан фойдаланишдаги маҳоратидан ибрат олдилар ва ижодий давом эттирдилар. Ана шундайлардан бири улкан адиб Ойбек эди.

О. Собировнинг иккинчи рисоласи «Ойбек ижодида фольклар» адибнинг халқ ижодига муносабати масаласига бағишланган. Китобнинг муқаддима қисмида Ойбекнинг улкан адиб, шоир бўлиши билан бирга ўзбек халқ оғзаки бадиий ижодини чуқур ўрганган адабиётшунос олимлиги хусусида сўз боради. Чиндан ҳам Ойбек фанимизга бебаҳо ҳисса бўлиб қўшилган қатор илмий тадқиқотларида халқ оғзаки ижодий асарлари ва уларнинг яратувчилари, ёзма адабиётда фольклордан фойдаланиш, унинг эмоционал қуввати ҳақида фикр юритади. Ойбек бу айтганларига ўз ижодида тўла амал қилган мутафаккир ёзувчи сифатида майдонга чиқади.

Ойбек «Уч», «Бахтигул ва Соғиндиқ», «Темирчи Жўра», «Ҳамза» поэмаларида фольклор традициялари ва намуналарини ўз ижодий лабораториясида қайта ишлаб, фақат уларнинг мазмуни ва руҳини сақлаб қолган. Мазкур поэмаларда халқ достонлари ва эртакларидаги романтик мотивлар тарихий ҳақиқатни тўғри акс эттиришга хизмат қилган. Бу жиҳатдан Ойбекнинг «Бахтигул ва Соғиндиқ» поэма-эртаги жуда характерлидир. Адиб Соғиндиқ характерида халқ бахшисининг меҳнаткаш омма ҳаётида тутган ўрнини тўғри кўрсатади. Соғиндиқ ўланлар, достонлар куйлаб золим Отабойга қарши «ҳужум» қилади ва унинг қонли чангалидан ўз севгилисини олиб қочишга муваффақ бўлади. Бу жиҳатдан Ойбек халқимиз орасида кенг тарқалган «Бахшилик овул — ботир» мақолини Соғиндиқ характерига сингдириб юборган.

Ўзбек совет адабиётида социалистик реализмнинг классик асари бўлиб қолган «Қутлуғ қон» романида Ойбек инқилоб арафасидаги ижтимоий воқеликни ёритар экан, фольклор материалларини асар қаҳрамонларининг характерини типиклаштиришга, ҳаёт ҳодисаларини реалистик тасвирлашга хизмат қилдирган. Асарда етакчи қаҳрамон Йўлчи образи бўлиб, у халқимизга хос энг яхши олийжаноб фазилатларни — тўғрилик, меҳнатсеварлик, одамийлик, дўстларга меҳрибонлик, софдиллик, кейинроқ эса сиёсий онглилиги, инқилобий фаолияти билан кўзга ташланади. Ёзувчи романда фольклор материалларидан фойдаланаркан, Йўлчи характерининг ана шу томонларини очишга бўйсундирган. Йўлчи тўла маънода халқ қаҳрамони образи. Йўлчи ва бошқа ижобий қаҳрамонлар руҳий кечинмаларини, жафокаш ҳаёт ҳақидаги нола-фиғонларини қўшиқлар орқали ифодалайди. Бунга Мирзакаримбойнинг катта ерида ишлаётган қаролларидан бири уйғур Алиохун куйлаган қўшиқлар, камбағал косиб Шокир отанинг қўшиқлари яққол мисол бўла олади, Романда латифалардан ҳам намуналар бор. Улар Тантибойваччанинг хизматкори Қамбар. Парпихўжаёғчининг хизматкори Шокосим ва бошқаларнинг нутқларига сингдирилган. Қўшиқлар, латифалар ва бошқа фольклор материаллари образлар характерига мос тарзда табиий қўлланган. Ойбекнинг бу соҳадаги маҳоратини яққолроқ кўрсатувчи далиллардан бири унинг мақоллар, ҳикматлар, тадбирлардан усталик билан фойдаланишидир.

О. Собиров Ойбекнинг «Навоий» романида фойдаланилган материаллари бошқа асарларига нисбатан тубдан фарқ қилишини кўрсатади. Ундаги фольклор улуғ ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоийнинг гуманизмини аниқроқ, ёрқинроқ очиб беришга қаратилган. Ёзувчи бу асарда XV аср адабий ҳаётини тасвирлаш учун маълум даражада китобий нутқни сақлайди. Ана шу китобий нутқ халқ оғзаки ижодиёти элементлари билан табиий равишда чатишиб кетади. Романда Ойбек Навоийнинг олийжаноб ғояларини ўқувчига фалсафий, қисқа ва лўнда тушунтириб бериш учун халқ мақоллари, ҳикматлар, кўп ўринда Навоийнинг ўз ҳикматларидан, халқ тилининг ранго-ранг бойликлари ва бўёқларидан моҳирона фойдаланган.

Тадқиқотнинг сўнгги қисми «Олтин водийдан шабадалар» романида фольклорнинг ўрни ва моҳиятига бағишланган. Роман Улуғ Ватан урушидан сўнг дастлабки йилларда пахтадан юқори ҳосил олиш учун ўзбек деҳқонларининг меҳнатда кўрсатган қаҳрамонликларини акс эттиради

Рисолаларда ҳар бир асарда фольклор ўрни алоҳида-алоҳида таҳлил қилинади. Бизнингча, О. Собиров бундан кейинги изланишларида ўзбек совет адабиётининг турли даврларида фольклорга муносабат, ёзувчиларнинг бу соҳада бир-биридан ажралиб турадиган индивидуал услублари, адабий жанрлар такомилига фольклорнинг таъсири, фольклордан фойдаланишда йўл қўйиладиган айрим нуқсонлар ва бошқа муҳим масалаларни назарий жиҳатдан умумлаштиришга диққат қилмоғи лозим.

Муҳаммаджон ҲАКИМОВ,
филология фанлари кандидати.

КОМПЛЕКС ҚАЧОН БИТАДИ?

КПСС XXV съездида чорвачилик соҳасида интенсив методларни жорий қилишни жадаллаштириш даркорлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди. Шунинг учун ҳам чорвачилик комплекслари қурилишини тезлаштириш айниқса, муҳим аҳамиятга эга. Шу жиҳатдан олганда Чиноз районидаги «Партия XXIV съезди» совхозида қурилаётган чорвачилик комплекси бу йўлда қўйилган дастлабки қадамлардан биридир.

...Совхоз ўртасидан кесиб ўтган йўлнинг икки томонига қараган киши ҳеч нарсани кўролмайди,чунки хўжалик паст-баланд қир адирларга жойлашган. Чап томонга бурилиб сал юришингиз билан кўз олдингизда кенг майдонга жойлашган чорвачилик комплекси ярқ этиб намоён бўлади. Уни кўриб, беихтиёр қувонасиз, бу ерда салмоқли ишлар қилинганига ишонч ҳосил қиласиз. Ҳар бирига 200 бошдан сигир сиғадиган 6 та сигирхонани, 6 та бузоқхонани, озуқа тайёрлайдиган цех ва бошқа кўпгина ёрдамчи биноларни, силос, сенаж бостирадиган бетон билан қилинган жуда катта ҳажмдаги қатор чуқурларни кўрасиз. Хуллас, бу ерда катта чорвачилик базаси пайдо бўлган.

Бу чорвачилик комплекси йилига 4800 тонна сут етиштиришга мосланган. Шу миқдорда сут етиштириш учун сигирларга ҳар йили 6401 тонна дағал хашак, 2138 тонна сомон, 1113 тонна сенаж, кўп миқдорда силос, кўк ўт, ва концентрат тайёрлаш керак бўлади.

Совхознинг Жўнроқ участкасида, катта бетон йўл ёқасида Ильич номли янги, намунали посёлка қад кўтармоқда. Уч-тўрт хонали, саккиз сотих томорқага эга бўлган уйлар қурилиши бошлаб юборилган. Бу уйлар табиий газ, ичимлик сув, электр билан таъминланади. Ҳар қайси ҳовлида машина турадиган гаражлар ҳам бўлади. Ильич посёлкасида совхоз идораси, савдо маркази, мактаб, болалар боғчаси ва бошқа маиший бинолар қурилади. Бу посёлка битгач, совхоздаги тарқоқ, хутор системаси тугатилади.

Совхоз ишчилари янги чорвачилик комплексини, Ильич посёлкасининг тезроқ битишини орзиқиб кутмоқдалар.

Чорвачилик комплекси учун зотли сигир ва ғунажинлар олина бошланди. Ҳозиргача келтирилган сигир ва ғунажинлар 325 бошга етди. Совхознинг ўзидаги моллар билан зотли сигир ва ғунажинлар сони 925 бош бўлди. Бу ижобий ва хайрли ишни совхоз коллективи зўр қизиқиш ва иштиёқ билан қўллаб-қувватламоқда.

Лекин бу яхши ишнинг кишини ранжитадиган томонлари ҳам бор: қурилиш ташкилотлари комплексни асосан қуриб битирган бўлсалар ҳам уни ҳали ниҳоясига етказмаганлар. Қирқига чидаб, қирқ бирига қолганда ишни бўшаштириб юборганлар. А. Ёқубжонов ва Э. Акромов бошлиқ 37 ва 23-кўчма механизациялашган колонналар қурилиш ташкилотлари дастлаб 3 миллион 552 минг сўмлик иш бажарилгани ҳақида акт туздилар. Лекин, текширишда 3 миллион 5 минг сўмлик иш бажарилгани маълум бўлди. 247 минг сўм ҳажмдаги иш брак қилинган. 4 та хона, озуқа цехи тўла битказилмаган.

Комплекснинг озуқалар сақланадиган томонига кириш билан катта тарозига кўзингиз тушади. Шу ерда 4—5 киши бетон қориб, битмаган тарозини тузатиш, кам-кўстларини тўғрилаш билан банд. Бошқа бу ерда ҳеч ким кўринмайди. Ундан нарида бетондан қилинган жуда катта силос ва сенаж ўралари бор.

— Буни қаранг, ахир шу чуқурларга қандай қилиб, трактор ёки машина тушиб чиқиши мумкин? — дейди совхоз партия ташкилотининг секретари Облоқул Худойбердиев.

Дарҳақиқат, бу ўраларга трактор ёки машиналарнинг тушиб чиқишини тасаввур этиш қийин. Совхозда ҳозиргача 816 тонна сенаж бостирилган. Сигирлар учун жамғарилган сенаж бу комплексда қилинган янги сенаж ўраларига эмас, бошқа жойга бостирилган.

Комплексдан чиқаверишдаги бир тепаликда ёғочдан қилиниб, усти ёпилган катта шийпон турибди. Совхозда янги сотиб олинган сигир ва ғунажинлар учун беш жойда вақтинча шийпон қурилган. Комплекс битказилиб, фойдаланишга топширилмагани учун совхоз талай маблағ сарфлаб, шундай вақтинча молхоналар қуришга, беҳуда харажатлар қилишга мажбур бўляпти.

Ильич посёлкаси қурилишини ҳам юқоридаги ташкилотлар ўз зиммаларига олганлар. Ҳозир бу ерда бир неча уй қад кўтарган. Аммо бу қурилиш ҳам суст давом этмоқда.

Бу посёлка қурилишига 22 миллион сўм маблағ ажратилган. Ўтган йили қурувчилар 300 минг сўмлик ўрнига бор-йўғи 22 минг сўмлик иш бажардилар. 1976 йилда 1 миллион 330 минг сўмлик қурилиш ишлари бажарилиши керак. Лекин ҳозирданоқ бу маблағнинг ўзлаштирилмай қолиши яққол сезилиб турибди. Масалан, йилнинг ўтган беш ойи мобайнида бор йўғи 75 минг сўм ҳажмдаги иш қилинган. Бу ажратилган маблағни саккиз процентини ташкил қилади, холос.

— Чорвачилик комплекси қачон битади?

Бу саволга совхоз халқ контроли группасининг раиси В. Акимов куйиб-пишиб жавоб бера бошлади:

— Иш шу аҳволда давом этаверса, комплекснинг йил охиригача ҳам битишига кўзим етмай қолди. Қурилишларнинг бошлиқлари дам олишга чиқиб кетишибди. Қурилишдаги ишчилар, билмадим, қаёққа тарқалиб кетишган.

Яхши ният билан бошланган, чорвачиликка интенсив методларни жорий қилишга қаратилган комплекс қурилиши қурувчи ташкилотларнинг бепарволиги туфайли орқага сурилиб кетяпти. Ҳайронмиз, бу аҳвол қачонгача давом этаркин?!

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ҚИЗИЛ чироқ ёнди «Зилзила» деган ёзув пайдо бўлди. Сўнгра деворлар ҳаракатга келди... Бу ерда шунақа, аввалига огоҳлантирилади, сўнг эса ер қимирлайди. Орадан яна бир минутча ўтар-ўтмас навбатчи «Тошкент» марказий сейсмик станцияси орқали приборлар ҳаракатини кузатади.

Станциядаги кўплаб бундай асбоблар ер шарининг турли районида содир бўлган зилзилани дарҳол аниқлаб беради. 8 апрелда ҳам худди шундай бўлди. Тошкент вақти билан соат 8 дан 40 минут 20 секунд ўтганда станцияда ер қимирлаш қайд этилди. Унинг эпицентри Газлида эканлиги дарҳол қайд этилди.

Суратларда: юқорида станция инженери В. Седина, пастда станция лабораторияларининг бирида.

А. Авазов фотолари.

СЎРАГАН ЭДИНГИЗ...

Ишга қабул қилиш ва бошқа ишга кўчириш тартиби қандай? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Д. АКБАРОВ
Тошкент шаҳри.

СССР конституциясида кўрсатилганидек, ишга қабул қилиш чоғида жинсга, ирққа, миллатга ва динга бўлган муносабатга қараб ҳуқуқларни бевосита ёки бавосита қандай бўлмасин, чеклаб қўйишга ёки бевосита ёхудбавосита афзалликлар беришга йўл қўйилмайди.

Меҳнат қонунларида ишга қабул қилишнинг алоҳида тартиби ўрнатилган бўлиб, бунга кўра ишга қабул қилиш граждaнинг 16 ёшга тўлишидан бошлаб амалга оширилади; алоҳида ҳолларда эса касаба союзлари фабрика, завод, маҳаллий комитетлари билан келишиб туриб, 15 ёшга тўлган шахсларни ҳам ишга қабул қилиш мумкин.

Қоидага, кўра ходим билан корхона, муассаса, ташкилот ўртасида турли муддатларга, яъни номуайян муддатга, 3 йилдан ошиқ бўлмаган муайян муддатга ва муайян ишни бажариш вақти назарда тутилиб меҳнат шартномалари тузилади.

Ишга қабул қилинаётган шахс корхона, муассаса, ташкилот маъмуриятига ўзининг меҳнат дафтарчаси ва паспортини кўрсатмоғи лозим. Биринчи марта ишга кираётган шахслар охирги машғулоти ҳақида турар жойлардан олинган справка ҳамда паспортларини кўрсатадилар. Махсус билим бўлишни талаб қиладиган (масалан: врачлик, фармацевтлик, шоферлик вазифаларига) ишга кириш вақтида махсус маълумот ҳақида диплом ва касби ҳақида гувоҳнома ҳам кўрсатилиши лозим.

Ишчи ёки хизматчи қабул қилинаётган ишга мувофиқлигини текшириш мақсадида томонларнинг келишуви билан маълум вақтга синов муддати белгиланиши мумкин. Ходимнинг ишга синов муддати билан қабул қилинганлиги маъмурият буйруғида кўрсатилган бўлади. Шунингдек, маъмурият ишчи ёки хизматчини синов муддатисиз ҳам ишга қабул қилиши мумкин.

Синов муддати ишчилар учун 6 иш кунидан, малакасиз ва масъулияти камроқ турдаги ишга кирувчи хизматчилар учун 12 иш кунидан, масъулиятли хизматчилар учун 24 иш кунидан кўп бўлмаслиги керак. Алоҳида ҳолларда айрим категория ходимлари учун синов муддати 3 ойгача, баъзи ходимлар учун эса касаба союзлари ташкилоти билан келишиб 6 ойгача узайтирилиши ҳам мумкин.

Синов даврида бажарилган ишга маъмурият томонидан баҳо берилади. Маъмурият синов натижасига қараб белгиланган синов муддати тугамасдан, ёки бу муддат тугаган кунда ходимни ишдан бўшатиши мумкин. Агар маъмурият синов муддати тугаши биланоқ, ходимни ишдан бўшатмаса, бу ходим ишга узил-кесил қабул қилинган ҳисобланади.

* * *

Ишчи ва хизматчиларни бир корхонада, муассасада, ташкилотда ўз розилигисиз бошқа ишга кўчиришга рухсат этилмайди. Шунингдек, уларни бошқа корхонадаги, муассасадаги, ташкилотдаги ёки бошқа жойдаги ишга, гарчи корхона, муассаса, ташкилот билан бирга бўлса ҳам, кўчиришга фақат ишчи ва хизматчининг ўз ҳохиши билан йўл қўйилади.

Корхона маъмурияти ишлаб чиқариш зарурати туғилган тақдирда ишчи ва хизматчиларни шу корхона, муассаса, ташкилотда меҳнат шартномасида шарт қилиб қўйилмаган бошқа ишга кўчиришга ҳақлидир. Бундай ҳолларда ишчи ва хизматчиларни ўша жойнинг ўзидаги бошқа корхона, муассаса, ташкилотга бошқа ишга кўчириш ҳам мумкин. Ишчи ва хизматчилар фақат бир ойгача бўлган муддатга кўчириладилар ва уларга бажарилаётган ишига қараб илгариги иши учун олиб келган ўртача иш ҳақидан кам бўлмаслик шарти билан иш ҳақи тўланади.

Бундан ташқари ишчи ва хизматчиларни йўқ ходимнинг ўрнида ишлатиш учун ҳам, бошқа ишга кўчиришга йўл қўйилади. Бундай ҳолда кўчириш муддати календарь йил давомида бир ойдан ошмаслиги керак.

Ишлаб чиқариш тўхтаб қолган тақдирда ишчи ва хизматчиларни шу корхона, муассаса, ташкилотдаги ёки ўша жойнинг ўзидаги бошқа корхона, муассаса, ташкилотдаги ишга кўчириш мумкин. Бунда ишчи ва хизматчилар касби ва малакалари ҳисобга олинган ҳолда бошқа ишга кўчириладилар, Аммо бошқа ишга кўчириш муддати бир ойдан ошиб кетмаслиги керак. Иш тўхтаб қолганлиги сабабли кам ҳақ тўланадиган бошқа ишга кўчирилган чоғда маҳсулот ишлаб чиқариш нормаларини бажараётган ишчи ва хизматчиларнинг аввалги ишидаги ўртача иш ҳақи сақланиб қолади, нормани бажармаётган ёки вақтбай усулида ҳақ тўланадиган ишга кўчирилган ишчи ва хизматчиларнинг эса тариф ставкаси (маоши) сақланиб қолади.

Иш тўхтаб қолганида ва йўқ ходимнинг ўрнига вақтинча ишлаш учун ўтказиш лозим бўлганда малакали ишчи ва хизматчиларни малакасиз ишларга кўчиришга йўл қўйилмайди.

Ҳомиладор аёллар врач хулосасига биноан ҳомиладорлик даврида бошқа енгилроқ ишга кўчириладилар. Бундай вақтларда уларнинг аввалги ишларидаги ўртача иш ҳақлари сақланади.

Шунингдек, эмизикли болали оналар ва 1 ёшга етмаган боласи бўлган аёллар ҳам аввалги ишни бажариши мумкин бўлмай қолган тақдирда енгил ишга кўчириладилар. Улар боласини эмизадиган бутун муддатга ёки боласи 1 ёшга етгунга қадар бошқа ишга ўтказилади, ҳамда аввалги ўртача иш ҳақлари сақланиб қолади.

Саломатлиги туфайли енгилроқ ишга кўчирилишга муҳтож бўлган ишчи ва хизматчилар уларнинг ўз розилиги билан маъмурият томонидан бошқа енгилроқ ишга ўтказилиши шарт. Бундай ҳолда ишчи ва хизматчилар фақат медицина хулосасига мувофиқ шундай енгил ишга вақтинча ёки доимий ўтказиладилар.

Саломатлиги туфайли кам ҳақ тўланадиган енгилроқ ишга ўтказилган ишчи ва хизматчиларга икки ҳафта мобайнида аввалги ўртача иш ҳақи тўланади. Қонунда назарда тутилган ҳолларда эса, кам ҳақ тўланадиган ишни бажарган бутун вақт мобайнида аввалги ўртача иш ҳақи сақланиб қолади ёки давлат социал страхованиеси бўйича нафақа тўлаб турилади.

Ишчи ва хизматчилар меҳнат интизомини бузганлик учун ҳам интизомий жазо тариқасида бошқа ишга ўтказилишлари мумкин. Бундай ҳолда маъмурият уларни уч ойгача муддатга кам ҳақ тўланадиган ишга ўтказиши ёки худди шундай муддатга пастки лавозимга тушириб қўйиши мумкин.

ЭЛЛИК ЦЕНТНЕРЧИЛАР ДАЛАСИДА

(ЛАВҲА)

Кенг пайкалда Хомид Миртурсуновнинг трактори бир меёрда ишлаб турибди. Механизатор сеҳрли, дилга ором берувчи шабадаси билан қучоғига чорлаётган сўлим дала шийпонидаги соя-салқинга шошилмайди. Бу пайкал яқинида суғориб бўлинган. Культивация бир кун кечикса ҳам тупроқдан нам қочади, қатқалоқ бўлади, ер яхши юмшамайди.

Бригада бошлиғи тракторчи ишидан хурсанд. Ҳомид аканинг механизаторлик қилаётганига чорак аср бўлди. Бу йил уста тракторчи бригада бошлиғи-ю, колхоз мутахассисларини тиқилинч қилиб, культиваторнга қўшимча ишчи органлари топиб беришларига эришди. Ҳозир унинг агрегатига 47 ишчи органи ўрнатилган.

— Сувдан кейинги культивацияни сифатли ўтказишда хосият кўп, — дейди Хомид ака. — Агар ишлов пайтида культиватор ишчи органлари етарли бўлмаса кесак кўчади. Бунинг оқибатини деҳқонга тушунтирмаса ҳам бўлади. Биринчидан, ерга солган ўғитингиз гўё ҳавога учиб кетади, иккинчидан тупроқдан нам қочади.

Ҳомид ака Миртурсунов ҳозир культивация қилиб ўтган эгатлардаги тупроқни кафтимизга олиб, механизатор маҳоратига қойил қоласиз. Бу тупроқ худди элангандек. Кенг қаторли эгатнинг 75 сантиметрига ишлов берилган. Культивация чуқурлиги ҳам 16—18 сантиметрдан кам эмас. Тракторчи иш сифатига зўр бериб, кунига 8—10 гектар майдонни культивация қилмоқда.

Қўшни пайкалларда эса Наби Мирзакаримовнинг агрегати ишламоқда. У тракторида сув тараладиган пайкалга минерал ўғит солмоқда. Олисдан эгатлар орасида сув симобдек товланади, сувчиларнинг елкаларидаги кетмонлари қуёш қурида ялтирайди. Ғўзаларнинг яшнатиш, ҳосил тақдири уларнинг ҳам қўлида. Бригадада ҳозир ўн сувчи эгатларга обн-ҳаёт тараяпти. Суғоришнинг биринчи кунидан бошлаб иш икки сменада ташкил этилган. Ҳар икки сувчига алоҳида пайкал бириктилган. Улар навбат билан бири кундузи, бири тунда ғўза суғоради.

Ғўзани биринчи суғориш — масъулиятли ва оғир иш. Шунинг учун бу ишга бригаданинг энг тажрибали деҳқонлари жалб этилган. Юнусбой Муродов, Умаржон Нурматов, Раҳимжон Қўчқоров ана шундайлардан.

— Ҳозир ғўзани эгат ташлаб суғормоқдамиз, — дейди Юнусбой Муродов. — Чунки шу кунларда энг муҳими — ғўзанинг солинган ўғитдан баҳра олиши. Иккинчи суғоришда сувни ҳар эгатга тараймиз.

Ўлжабой ака Исроилов бошлиқ бу 2-бригада аъзолари «Ленинизм» колхозида мўл ҳосил усталари ҳисобланадилар. Улар областимизнинг донгдор пахтакорлари ташаббусига қўшилиб, 100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан эллик центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилдилар.

Пайкаллар — гўё яшил гилам тўшалгандек. Дала бетида худди қўлда кўчириб ўтказилгандай бир текис, бақувват ғўза кўчатлари барқ уриб яшнаб турибди. Разм солсангиз, олди ғўзаларда шоналарни кўрасиз. Бу — бўлажак мўл ҳосил нишоналари...

Э. ЭРНАЗАРОВ.
Янгийўл райони.

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ҚУРОЛЛАНИШ ПОЙГАСИ ТЎХТАТИЛСИН, ТИНЧЛИК САҚЛАНСИН!

Совет Иттифоқида Жаҳон Тинчлик Кенгашининг қуролланиш пойгасини тўхтатиш, қуролсизланиш тўғрисидаги мурожаатномасига имзо тўплаш оммавий кампанияси бошланди. 2 июнь куни Тинчликни ҳимоя қилиш Совет Комитетида бўлиб ўтган матбуот конференцияси шу масалага бағишланди.

Матбуот конференциясида сўзга чиққан комитет раиси, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотининг лауреати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. С. Тихонов Жаҳон Тинчлик Кенгаши Стокгольмда қабул қилган хитобномани бутун дунё халқлари кенг кўламда қўллаб-қувватламоқда, деди. Қуролланиш пойгасини тўхтатиш, халқаро кескинлик юмшатилишини муқаррар жараёнга айлантириш тўғрисидаги чақириқлар Совет Иттифоқида ҳам қизғин маъқулланмоқда. КПССнинг XXV съездида кўрсатиб ўтилганидек, қуролланиш пойгасини тўхтатиш, қуролсизланиш учун кураш Совет давлати фаолиятининг асосий йўналишларидан бири бўлиб келди ва шундай бўлиб қолаверади.

Тинчликни ҳимоя қилиш комитети СССРнинг урушга моддий техника тайёргарлик кўриш жараёнини тўхтатишга, сўнгра эса унга абадул-абад барҳам беришга даъват этилган таклифларининг амалга оширилишига ҳамма чоралар билан ёрдам беришни ўз бурчи деб ҳисоблайди. Совет Иттифоқидаги миллион-миллион тинчлик учун курашчилар Жаҳон Тинчлик Кенгашининг хитобномасига айни шу позициялардан туриб қарамоқдалар. Совет кишилари Стокгольмда қабул қилинган янги хитобномага имзо чекаётиб, халқ оммасининг овози, халқнинг қаттиқ аҳду-паймони — ҳозирги замон сиёсатини вужудга келтирувчи қудратли омилдир деган комил ишончга асосланадилар.

(ТАСС).

ПРЕЗИДЕНТ САЙЛОВИ ОЛДИДАН

ЛИССАБОН, 2 июнь. (ТАСС). Португалия олий суди қуруқликдаги кучлар бош штаби бошлиғи Рамалью Эанеш, Португалия Компартияси Марказий Комитети Сиёсий комиссиясининг аъзоси ва Марказий Комитет секретари Октавиу Родригеш Патунинг, шунингдек майор Отелу Сарайва ди Карвальюнинг республика президенти лавозимига номзод қилиб кўрсатилганликларини қонуний деб топди. Демак, шу номзодларнинг ҳаммаси расмий равишда 27 июнда бўладиган президент сайловига қўйилади.

Бошқа икки номзод — ҳозирги бош министр Пиньейру Ди Азеведу ва Помпилиу Да Крушнинг номзодига келганда олий суд яқин икки кун ичида бу ҳақда қарор қабул қиладиган бўлди.

Португалиянинг ҳозирги президенти Кошта Гомеш яқинда парламентга бўлиб ўтган сайловдан кейин мамлакатдаги сиёсий вазиятни анализ қилиб, «Диариу Ди Лижбао» газетасининг мухбири билан суҳбатда шу сайловнинг натижалари сайловчиларнинг прогрессив ҳукумат тузиш иштиёқида эканлигини кўрсатади, деб айтди. Социалистик партия раҳбарлари ўзлари умид қилганларидек республика мажлисида мутлақ кўпчилик овозга эга бўла олмадилар. Шу муносабат билан ҳозирги иқтисодий қийинчиликларни бартараф этиш учун социалистик партия, Компартия, ва халқ демократик партияси иштирокида коалицион ҳукумат тузиш керак, деб таъкидлади.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ПРАГА. Бу ерда Чехословакия-Совет дўстлиги иттифоқи Марказий Комитетининг пленуми бўлди. Чехословакия-Совет дўстлиги иттифоқи Марказий Комитетининг бош секретари М. Завадил пленумда сўзлаган нутқида иттифоқнинг мамлакат ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги роли ошганлигини, унинг аҳволи барча табақаларига, аввало ёшларга ғоявий-сиёсий таъсири ўсганлигини таъкидлади.

Ҳозирги вақтда бу иттифоқнинг 26 минг бўлими икки миллиондан зиёд кишини бирлаштиради. Иттифоқ аъзоларининг қарийб учдан бир қисми 30 ёшгача бўлган ёшлардан иборат.

Пленумда қуйидагилар таъкидлаб ўтилди: Чехословакия — Совет дўстлиги иттифоқи кейинги уч йил мобайнида 640 мингдан зиёд суҳбат, лекцияларни, бошқа маданий ва ижтимоий тадбирларни уюштирди. Иттифоқнинг ташкилотлари ва айрим аъзолари, Чехословакия-Совет дўстлиги номли бригадалар меҳнат ташаббусини ривожлантиришда ва аввало совет тажрибасини пропаганда қилишда актив қатнашмоқда.

УММОН. Болаларни ҳимоя қилиш халқаро куни муносабати билан Иордания араб хотин-қизлари ташкилотининг баёнотида бундай дейилади: биз жаҳондаги барча эрксевар кишиларни Исроил босқинчиларининг босиб олинган араб ерларидан чиқиб кетишга мажбур этиш ва Фаластин араб халқининг қонуний ҳуқуқларини таъминлашга даъват этамиз.

ПАНАМА. Мамлакат ҳукуматининг бошлиғи Омар Торрихос миллий корхона эгаларининг бир группаси билан учрашиш вақтида қуйидагиларни айтди: Панама ўзининг саноат базасини вужудга келтиришни ўз олдига вазифа қилиб қўймоқда. Панамаликлар, деб таъкидлади у, мураккаб иқтисодий ва социал проблемаларни ҳал этишга қодирдир. Ишлаб берувчи миллий саноатдаги бир қанча тармоқларни ривожлантиришда эришилган муваффақиятлар бунга ўрнак бўла олади.

Омар Торрихос ҳукуматнинг тадбирлари аввало халқ оммасининг турмушини яхшилашга қаратилганлигини айтиб, савдо-саноат доираларини Панамани ривожлантиришда ҳамкорлик қилишга даъват этди.

КАРАКАС. Латин Америкаси иқтисодий системасининг бош секретари Хайме Монкайо Гарсиа миллий мустақилликка эришиш ва табиий бойликлардан ўз халқларининг бахт-саодати йўлида фойдаланиш учун курашда Латин Америкаси мамлакатларини актив ҳамкорлик қилишга чақирди. У Латин Америкаси иқтисодий системасининг нормаль ишлашига халақит бериш учун уринаётган кўп. миллатли компартияларнинг найрангларини қоралади.

(ТАСС, 2 июнь).

ЯНА МУЗОКАРАЛАР БОШЛАНДИ

ЖЕНЕВА, 2 июнь. (ТАСС). Бугун бу ерда стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисида Совет-Америка музокаралари бошланди.

БМТнинг Женевадаги бўлими ҳузуридаги СССРнинг доимий ваколатхонаси биносида Совет Иттифоқи делегациясининг бошлиғи, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. С. Семёнов Америка Қўшма Штатлари делегациясининг бошлиғи, махсус топшириқлар бўйича элчи А. Жонсон билан учрашди.

ШИДДАТЛИ ТЎҚНАШУВЛАР

БАЙРУТ, 2 июнь. (ТАСС). Ливандаги вазият ҳамон ниҳоятда кескин бўлиб турибди. Ливан пойтахтида ва шаҳар атрофларида кеча куни бўйи ўнг партияларнинг отрядлари билан миллий ватанпарвар кучларининг бирлашган отрядлари ўртасида қаттиқ тўқнашувлар давом этди. Бугун тунда шаҳардаги бир қанча уй-жой кварталлари, шунингдек фаластинлик қочоқларнинг Сабра лагери тўпга ва ракетага тутилди. Пойтахт атрофларида, шунингдек Ливаннинг Байрут шимоли-шарқида жойлашган тоғлик районларида жанглар давом қилди. Матбуотнинг ёзишича, Ливандаги қуролли тўқнашувлар ниҳоятда ашаддий тус олди. Байрутда чиқадиган «Орян жур» газетасининг хабар беришича, кейинги беш кун ичида мамлакатнинг турли районларидаги қуролли тўқнашувларда 800 дан ошиқ киши ўлдирилди ва 1500 дан ошиқ киши жароҳатлантирилди.

Кейинги вақтларда асосий мухолиф партияларнинг раҳбарлари бақамти ўлтириб музокаралар ёрдамида кризисни сиёсий йўл билан тезроқ ҳал этишга мойилликлари сезилмоқда. Шу билан бирга Ливаннинг сиёсий доираларида мамлакатнинг ички ишларига четдан аралашувнинг хавф-хатари таъкидлаб ўтилмоқда. Чунки бундай аралашув аҳволни оғирлаштириб, вазият нормаллашишига кўмак беролмайди.

СЎЛ КУЧЛАРНИНГ БИРЛИГИ УЧУН

КОЛОМБО, 2 июнь. (ТАСС). Шри Ланка Коммунистик партияси бирлашган фронт сиёсатига содиқ эканлигини таъкидлаб, мамлакатда прогрессив кучларнинг бирлигини тиклашга даъват этди. Шри Ланка Компартияси Марказий Комитетининг бу ерда эълон қилинган баёнотида бирлашган фронт составидан социалистик партиянинг чиқарилганлиги Шри Ланкадаги сўл кучларнинг бирлигига жиддий зарар етказганлиги таъкидланади. Империализмга ва реакцияга қатъий зарба бериш учун сўл кучларнинг бирлигини тиклаш керак дейилади, баёнотда.

Учинчи дунёдаги бошқа кўпгина мамлакатларда бўлгани сингари ҳозирги вақтда Шри Ланкада ҳам мамлакатнинг қайси йўлдан — капиталистик ёки нокапиталистик йўлдан ривожланиши масаласи кескин масала бўлиб қолди, дейилади Марказий Комитет баёнотида. Бирлашган фронтдаги сўл кучлар Шри Ланканинг нокапиталистик йўлдан ривожланишини ёқлаб чиқмоқдалар. Аммо барча прогрессив кучлар бирлашган, омма онгли кураш руҳида тарбияланган ва курашга жалб этилган тақдирдагина нокапиталистик йўлдан ривожланиш мумкин.

Шри Ланка Компартиясининг фикрича, ҳозирги составдаги бирлашган фронт (Шри Ланка озодлик партияси ва Коммунистик партияси) сўл кучларнинг бирлигини тиклашга катта ҳисса қўшиши мумкин. Бунинг учун 1977 йилда парламентга ўтказиладиган умумий сайлов кунигача бир қанча социал-иқтисодий тадбирларни амалга ошириш зарур. Бутун банк системасини давлатнинг тўла назорати остига олиши аҳоли учун жуда муҳим корхоналарни, жумладан тўқимачилик корхоналарини давлат ихтиёрига ўтказиш, нарх-наво устидан контроллик ўрнатиш, ишчилар кенгашларининг ҳуқуқларини кенгайтириш, давлат ихтиёрига олинган корхоналарга самарали раҳбарликни таъминлаш, озиқ-овқат моллари ишлаб чиқаришни бутун чоралар билан кенгайтириш, халқ маорифи соҳасида ислоҳотлар ўтказиш мана шундай тадбирлар жумласига киради.

БОЛГАРИЯ. София марказидан шарқ томон 6 километрга чўзилган В. И. Ленин хиёбони пойтахтнинг хуснини очиб юборди. Суратда: қайта реконструкция қилинган магистрал участкасининг кўриниши. БТА—ТАСС фотоси.

ЯНА ТЎЙЛАРИМИЗ ҲАҚИДА

«ЗАМОНАМИЗДЕК ГЎЗАЛ БЎЛСИН»

ГАЗЕТАМИЗНИНГ шу йил 29 май сонида янгича тўйлар ўтказиш, турмушимизга янгича анъаналарни кўпроқ сингдириш, тўйлардаги исрофгарчилик, ичкиликбозлик, «ким ўзар» ҳолларига чек қўйиш борасида бир группа олимлар, ёзувчилар, санъаткорлар ва бошқа жамоатчилик вакилларининг область меҳнаткашларига мурожаати эълон қилинган эди. Мурожаат кенг газетхонлар оммасининг эътиборига сазовор бўлди. Редакция «Замонамиздек гўзал бўлсин» материали юзасидан кўплаб хатлар ола бошлади. Қуйида улардан айримларини диққатингизга ҳавола қиламиз.

ЯНГИЧА ТЎЙ, МАРОСИМЛАРГА КЕНГ ЙЎЛ

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» газетасида шу йил 29 майда босилган «ЗАМОНАМИЗДЕК ГЎЗАЛ БЎЛСИН» сарлавҳали мақола — мурожаатни ўқиб чиқдим. Коммунистик партия ҳаётимизда ҳамон давом этиб келаётган эскилик қолдиқларини ва зарарли хурофотларни йўқотиш масаласи билан ҳамиша жиддий шуғулланиб келмоқда.

Эскича тўй, катта қалин тўлаш туфайли кўпгина меҳнаткаш омма турмуш қуришда ёш даврларини беҳуда, ёлғизликда ўтказганлигини тарих билади. Қизлар учун қалин олишга барҳам бериш, эски хурофий тўйларни янгича тўйларга айлантириш ташаббуси бундан қарийиб ярим аср олдин (1928 йилда) бўлганининг мен шоҳидиман. Биринчи марта Тошкентнинг собиқ Эски шаҳарида, Тошкент уездининг Ҳасанбой қишлоқ комсомол ячейкаси янгича тўй ташаббуси билан чиқди ва меҳнаткаш оммани жуда ҳам қувонтирди. Ҳасанбой қишлоқ партия ячейкаси ва қишлоқ Совети бошчилигида комсомоллар биринчи бўлиб Р. Ашрафхўжаев ва А. Абдугаффоровларнинг уйланиш тўйларини янгича ўтказишди. Янгича тўй комиссияси ҳар иккала томон қудаларнинг иштирокида ташкил топиб, тўй режалари ишлаб чиқилди. Сарфиётлар жуда ҳам тежамкорликда, нормал ҳолатда бўлди. Ёшлар бир томонда ва кексалар бир томонда зўр тартиб, ҳурматда кутилди. Комсомол ёшлардан кутувчилар ва кузатувчилар хизматда бўлишди. Биринчи марта столлардаги ранг-баранг гуллар атрофида яшнаб ўтирган ёшларни, ҳаваскорларнинг ўйин-томошаларини завқ билан тўрда ўтириб кўраётган кексалар «яшасин комсомол ёшларимиз» деб хурсандчилик изҳор этганликларини эшитганман.

Янгича тўйлар халқимизга маъқул тушган, ёшларимиз ташаббуси яхши анъанага айланиб қолган. Лекин кейинги пайтда ортиқча дабдаба, бачканаликлар содир бўляпти. Газетада эълон қилинган мурожаатда тўйлардаги тартибсизлик, исрофгарчиликлар жуда тўғри кўрсатилганки, буни биз кенг тушунган ҳолда ана шундай бетартибликка қарши чоралар белгилашимиз лозим.

Биз тўйларда нонларни, ош-овқатларни беҳисоб исроф бўлишига бефарқ қарамайлик. Бир бурда нон—бу ғаллакор, комбайнчи, тегирмончи, нонвойнинг тер тўкиб қилган меҳнати-ку. Нон увоги ҳалол меҳнатимиз самараси бўлганлиги учун ҳам қадим-қадимлардан эъзозланиб келинади.

Тўйларда ҳаддан ташқари тонготар ҳайқириқлар, шовқин-сурон билан меҳнатдан сўнг дам олаётган кишиларни бедор қилиб, ороми бузилишига йўл қўймайлик.

Мен маҳалла комитетлари ва қишлоқ Советлари томонидан ихчам, файзли қилиб ўтказилаётган, кам ҳаражатли тўйлар тарафдориман. Шу жиҳатдан олганда мурожаатда кўтарилган масалалар коммунистлар, комсомоллар, маҳалла активлари, қишлоқ Советлари депутатларининг муқаддас дастури бўлиши керак. Шунда биз тўйларимизнинг замонамиздек гўзал ўтишига эриша оламиз.

Ю. БАҲОДИРОВ,
пенсионер, Тошкент шаҳри.

ФАЙЗЛИ ЎТСИН ДЕСАК

БОБОЛАР умр бўйи орзу қилган, «етти ухлаб тушида ҳам кўрмаган» нурли замонада яшаяпмиз. Шундай экан ҳар бир оиланинг, ҳар бир кишининг ҳаёти, юриши, туриши замонага мос бўлиши керак. Лекин турмуш тарзимизда ҳамон киши ғашини келтирадиган, ҳеч қандай маънавий озуқа бермайдиган маросимлар давом этиб келаётганлиги афсуслантирадиган бир ҳолдир.

Бундан бир неча йиллар аввал қишлоғимизда тўйлар серхаражат, кўп вақтни оладиган тарзда ўтарди. Тўй қилувчилар дабдаба орқасидан қувишар, «ном қолдириш» учун курашишарди.

Қишлоқ Совети бу масала билан изчил шуғулланди. Партия XXII съезди номли, «Коммунизм», «Озод» колхозлари партия, совет активларини, зиёлиларини, бригада бошлиқларини тўпладик. Аввал колхозлар экономикасининг ривожланиб бораётганлиги, ҳар бир оиланинг даромади йилдан-йилга ортаётгани тўғрисида сўз борди. Кейин шу топилган даромаднинг серҳашам тўйларга сарфланаётгани ҳақида мунозара юргиздик. Дабдабали ўтган тўйлардан мисол келтирилди.

Тўйларни ихчамлаштириш, файзли ўтказиш тўғрисида фикр билдирганларнинг ҳаммаси ҳашамли тўйларга қарши эканликларини изҳор этдилар. Аммо тўй тартиби ҳақида ҳеч ким аниқ бир фикр айтолгани йўқ.

Қишлоқ Совети эса бу йиғилишгача тўй тартибини ишлаб чиқиб, тадбирлар белгилаган эди. Биз тадбирларни йиғилганларга ўқиб бердик. Масалан, илгари қишлоқда битта тўй учун беш кун кетарди. «Қариндошлар гурунги», «Қишлоқ кексалари маслаҳати», «Ўтин ҳашар», «Тўй кечаси», «Хизматчилар оши», «Кўнгил сўрар» сингари тадбирларнинг ҳар бири бир кундан вақтни оларди. Қишлоқ Совети «тўй кечаси»дан бошқа ҳамма тадбирни бекор қилиш тўғрисидаги таклифни ўртага ташлади. Ҳамма бу фикрни қўллаб-қувватлагач қарор қабул қилинди. Шундан буён қишлоғимизда тўйлар файзли ва ихчам ўтмоқда. Бунга биз қишлоқ Совети территориясидаги ҳар бир участкада тўй комиссиялари тузиш орқали эришдик. Тўй комиссияларининг фаолиятини эса Совет қошида тузилган штаб бошлиғи (Партия XXII съезди номли колхоз раиси Раҳим Эгамбердиев) бошқаради. Тўй масалаларига оид ҳар қандай маслаҳатлар олдиндан штабга маълум қилинади. Штаб тўй ўтказиладиган кунни белгилайди. Комиссия аъзоларини кечани, файзли ўтказишга жалб этади.

Тўйларни қишлоқ Совети бошқараётгани туфайли чопон кийгизиш, ичкиликбозликни авж олдириш, кучли радиокарнайлар қўйиб кўпчиликни безовта қилишлар, қатор машиналарни бачкана безатишларга ҳам чек қўйилди.

Биз қишлоқ Советидан бемаслаҳат, ўзбошимчалик билан тўй ўтказган, белгиланган тартибга риоя қилмаган айрим кишиларни ижроия комитет кенгашида муҳокама қилдик. Улар ҳақида сессияларда гапирдик. Бу яхши самара берди. Район партия комитети, район ижроия комитети бу тадбирларимизни маъқуллади.

Қишлоқ Советимиз депутатлари газетада эълон қилинган мақола билан танишиб чиқдилар. Биз ҳали янгича тўйлар ўтказиш юзасидан яна қатор ишлар қилишимиз лозимлигини англаб олдик. Хусусан қудалар ўртасидаги олди-бердилар, исрофгарчиликлар сингари урф-одатлар билан шуғулланишни планлаштириб қўйдик. Шубҳа йўқки, бу тадбирлар ҳам қишлоғимизда тўйларнинг сермазмун ўтишида муҳим роль ўйнайди.

М. ЖОНИҚУЛОВ,
Оққўрғон районидаги Куйбишев номли қишлоқ Совети ижроия комитетининг раиси.

КОНЧИЛАР шаҳри Ангрен тобора чирой очиб бормоқда. Бу ерда кўп қаватли турар жой бинолари, маданий-маиший объектлар, хиёбонлар бунёд этилмоқда. Штатсиз фотомухбиримиз А. ТЎРАЕВнинг бу суратларида шаҳар марказий кўчаларининг кўринишлари акс этган.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

АЭРОДРОМДА ҚЎЙЛАР

Франция аэродромларидан бирида ғалати конкурс ўтказилди. 600 бош қўй ўт ўрадиган бир неча моторли машина билан «мусобақалашди». Вазифа—аэродромдаги ўтни йўқотишдангина эмас, балки бу ишни қай бири пухта ва тежамли қилиб бажаришини кўришдан иборат эди.

Мусобақада қўйлар биринчи бўлиб бу ишни бажаришди. Бажарганда ҳам сифатли, «ҳеч бир шовқинсиз, ёнилғи ва мойловчи моддалар сарф қилмай» адо этишди. Энди мутахассислар ўт ўрувчи машиналардан воз кечиб, ўт ўришни янгича усулда, яъни қўйлар ёрдамида бажариш ҳақида бош қотиришяпти.

●

ЯНГИ ХИЛ ПОЙАФЗАЛ

Нью-Йорк магазинларида янги хил туфлилар сотилмоқда. Туфлининг учи анча қалин бўлиб, бироз кўтарилган, аммо пошнаси йўқ. Гарчи кўриниши бежирим бўлмаса ҳам у жуда тез оммалашиб кетди. Маълумки, қадам ташланган пайтда асосий оғирлик товонга тушади. Пошнасиз туфли ҳам шуни ҳисобга олиб тикилган. Шунингдек, у қоматни тўғри тутиб юришга ёрдам бериб, нафас олиш ва қон айланишини яхшилайди.

Бир лекини бор: пошнасиз туфлида юришга одатланиш осон эмас. Ялпоқ товонли одамларга эса у тамомила тўғри келмайди.

ЖАРРОҲ

Шифокор беморларнинг касаллик тарихи варақаларини бирма-бир кўздан кечира бошлаган ҳам эдики, оҳиста очилиб, ҳамшира қиз кириб келди.

— Кечирасиз, Зайниддин Низомович, — деди у, — Манави хатни кеча кечқурун почтальон бериб кетган эди. Сизга экан.

— Раҳмат, Муҳаббатхон. Тунги сменангиз яхши ўтдими? — сўради Зайниддин ака.

— Умуман, яхши ўтди, десам бўлади. Фақат биринчи палатадаги Норбўтаевнинг ҳарорати бироз кўтарилди. Икки марта укол қилдим, дори ичирдим.

— Яхши, жуда яхши... Марғубага айтинг, перевязкага тайёрлансин.

Ҳамшира чиқиб кетди.

Зайниддин ака конверт устидаги адресга кўз югуртирди. Унда «Туркманистан ССР, Хожамбас райони, «Аму» посёлка совети, Керимов Исмоилдан» деб ёзилган эди.

«Ассалому алайкум! Халоскорим, қадрдоним Зайниддин ака! Сизнинг зеҳнингиз, билимингиз, маҳоратингиз туфайли мен оғир дарддан фориғ бўлдим. Буни сира ҳам унутмайман. Сизга ўзимнинг чексиз миннатдорчилигимни қай йўсинда ифодалашни билмайман. Оила аъзоларимиз сизга яна бир бор ўз ташаккурини изҳор қиладилар...».

Врач Исмоил Керимовни эслади. Исмоил шифохонага келтирилганида елвизак хасталигининг оғир формасидан анча азият чеккан эди. Операциягача бир ҳафта давомида врач раҳбарлигида ўтказилган анализлар, малҳам, турли дори-дармонлар, даволаш ишлари зое кетмади. Бемор соғайиб, уйига қайтди...

Шифокор бундан ўн тўрт йил муқаддам Тошкент Давлат медицина институти педиатрия факультетини битирган эди. Дастлаб, Бекободдаги металлургия заводида оддий врач, Чиноз райони марказий касалхонасида хирург, кейинчалик бўлим мудири бўлиб ишлади.

Тиббиётнинг жарроҳлик соҳасига кўпроқ мойиллиги намоён бўла борган шифокор бу соҳадаги билим ва тажрибасини оширишга интилди. Кўплаб адабиётлар, қўлланмалар билан танишди, Бой тажриба тўплаган врачлар билан мулоқатда бўлди. ТошМИнинг хирургия кафедрасида профессор Содиқ Маҳсумов мутасадди этилган икки йиллик клиник ординатурасида малакасини оширди.

Тиниб-тинчимас жарроҳнинг Тошкентдаги 17-шаҳар касалхонасидаги хирург-ординаторлик фаолияти ҳам ортда қолди. Бу орада касалхонада махсус практология бўлими ташкил этилди. Уни очиш ташаббускорлари шифокор-жарроҳ Ориф Умаров ва Зайниддин Низомовлар бўлишди. Кўп ўтмай З. Низомов шу бўлимга мудир қилиб тайинланди.

Бу шифохона Ўрта Осиё медицина педиатрия институтининг базаси ҳисобланади. Шу боисдан ҳам Тошкентдаги 10-касалхонанинг болалар травматология бўлимини бу ерга кўчириш мақсадга мувофиқ, деб топилди.

Моҳир жарроҳнинг ўзи практология бўйича ўтказган операциялари сони уч мингдан ошиб кетди. Бу даргоҳга фақат Ўзбекистондангина эмас, балки Тожикистон, Туркманистон, Қозоғистон ва Қирғизистон сингари қатор қардош республикалардан ҳам беморлар нажот излаб келишади.

Дарвоқе, бўлимда доцент Моҳира Эшонова, ординатор Зуҳриддин Исмоилов, ҳамширалардан Муҳаббат Юнусова, Марғуба Умарова ва Ася Мусабоева каби серғайрат шифокорлар борки, улар бўлим мудири билан ҳамкору, ҳамнафас.

Олий категорияли врач З. Низомов ҳозир «Елвизак оқмани даволаш усуллари» мавзуидаги илмий-тадқиқот ишини ниҳоясига етказай, деб қолди.

Музаффар ТУРОБОВ.

СУРАТДА: шифокор З. Низомов (ўртада) ўз шогирдлари билан.

И. Шонноғомов фотоси.

Спорт

СССР ФУТБОЛЧИЛАРИ ЯРИМ ФИНАЛДА

Футбол бўйича Европа норасмий чемпионатида қатнашаётган СССР ўсмирлар терма командаси саралаш учрашувларни муваффақиятли ўтказиб, ярим финалга чиқди.

Командамиз Голландия ва Дания футболчилари билан учрашиб бир хил —3:0 ҳисобида устун келганлигини маълум қилган эдик. Командамиз ўзининг учинчи ўйинида ҳам дарвозасини дахлсиз қолдириб ғалабага эришди. Совет футболчилари бу сафар Шимолий Ирландия командасини 2:0 ҳисобида мағлуб этди. Уч ўйинда 6 очко тўплаб рақиб дарвозасига 8 та тўп киритган ва ўз дарвозасидан бирорта ҳам тўп ўтказмаган СССР ўсмирлар терма командаси ярим финалда Испания футболчилари билан учрашади. Иккинчи финалчи эса Венгрия—Франция командалари ўртасидаги ўйинда маълум бўлади.

УМИД СЎНГГИ ЎЙИНДАН

Ворошиловградда волейбол бўйича олий лига командалари ўртасида ўтказилган чемпионат кеча ниҳоясига етди. Тошкентнинг «Автомобилист» командаси Одессанинг Медицина институти волейболчилари билан ўтказган ўйиндан кейин бронза медаль эгалари маълум бўлди. Бу учрашувга қадар тошкентлик волейболчилар 13 очко билан турнир жадвалида учинчи ўринни эгаллаб туришган эди.

БЕШКУРАШЧИЛАР БАҲСИ

Спортнинг бешкураш турида мусобақалашиш спортчидан ҳар томонлама чидамлиликни, катта маҳоратни талаб этади. Бунда стартга чиққан ҳар бир спортчи югуриш, сузиш, мерганлик, қиличбозлик ва ниҳоят отда тўсиқлардан ошиб ўтиш бўйича беллашади.

Пойтахт спорт базаларида бир неча кун давом этган бешкурашчиларнинг республика чемпионати ниҳоясига етди. Тошкентлик динамочи Михаил Матюнин 5.009 очко тўплаб республика чемпиони бўлди. «Буревестник» вакили Валерий Носиков иккинчи ўринни, динамочи Михаил Салоҳиддинов учинчи ўринни олди.

ДИЛРАБО ҚЎШИҚЛАР, ҚИЗИҚАРЛИ УЧРАШУВЛАР

Бекобод райони, Янгийўл ва Бекобод шаҳарларида, шунингдек Оҳангарон районида анъанавий ашула байрамлари бўлиб ўтди.

Янгийўлда театр санъати бўйича бадиий ҳаваскорларнинг Бутуниттифоқ фестивали иккинчи тури якунланди. Бунда саноат корхоналари, колхоз-совхозларнинг ўндан ортиқ драма коллективлари иштирок этди.

Шаҳар маданият уйида эса шоир-ёзувчилар билан учрашув уюштирилди. Бунда Пўлат Мўмин, Мавлон Икром, Муҳаммад Хайруллаевлар ўз режалари билан ўртоқлашдилар, янги асарларидан намуналар ўқиб беришди.

Оққўрғон район маданият уйи бадиий ҳаваскорлари эса уч кун давомида пиллакорларга олти марта концерт кўрсатишди.

Р. РЎЗМАТОВ.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

А. С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

(ёзги театр биносида)

5—6 ИЮНЬ КЕЧ СОАТ 8 ДА

КУЛГИ КЕЧАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: ЖУМАНАЗАР БЕКЖОНОВ, ҚУВОНДИҚ ИСКАНДАРОВ;

солистлар: АНВАР РУСТАМОВ, АЛИЖОН ҲАСАНОВ, ОНАБИБИ АҲМЕДОВА;

ҳажвияларда: АБУЛҚОСИМ ТУЙЧИЕВ, ОДИЛЖОН ОХУНЖОНОВ, ОЛИМЖОН ОХУНЖОНОВ;

сатирик қўшиқларда: ИЛЕС МАЛЛАЕВ, ШЕРҚУЗИ ҒОЗИЕВ;

аскияларда: ЖАЛОЛИДДИН РАҲИМОВ, ФОЗИЛЖОН СУЛТОНОВ ВА БОШҚАЛАР.

КУЛГИ КЕЧАСИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

ЯНГИЙЎЛ ШАҲАР
18-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1976-77 ЎҚУВ ЙИЛИГА ҚУЙИДАГИ
МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИ ТЕХНОЛОГИК ЖИҲОЗЛАРИНИ СОЗЛОВЧИЛАР, САНОАТ ЖИҲОЗЛАРИНИ ЙИҒУВЧИ-СЛЕСАРЛАР, МЕБЕЛЬ УСТАЛАРИ, ТОКАРЛАР, САНОАТ ЖИҲОЗЛАРИНИ РЕМОНТ ҚИЛУВЧИ СЛЕСАРЛАР, АВТОМОБИЛЛАРНИ РЕМОНТ ҚИЛУВЧИ СЛЕСАРЛАР, ЭЛЕКТРОМОНТАЖЧИЛАР, ДУРАДГОРЛАР.

Ўқув муддати— бир ва икки йил.

ЎҚИШ — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ўқувчилар пулсиз 3 маҳал овқат, кийим-бош ва бошқа жойдан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ҳунар мактабига 8, 9, 10-синфни битирган 15—17 ёшдаги йигит-қизлар ва ҳарбий хизматни битирганлар қабул қилинади.

Кириш учун қуйидаги ҳужжатлар талаб қилинади: ариза, шаҳодатнома (8, 9, 10-синфни битирганликлари тўғрисида), паспорт (ёки гувоҳнома), турар жойидан справка, 6 та фотосурат, (3Х4 см.), характеристика.

Мурожаат учун адрес: Янгийўл шаҳар, Туркман боғи, Телефон: 53-75.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими бўйича Давлат комитети
ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕБЕЛЬ САНОАТИ БОШҚАРМАСИ ҚОШИДАГИ
140-ШАҲАР-ҲУНАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1976—77 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ: кенг профилдаги ёғочсоз-станокчи, дурадгор, фанерчи, пардозловчи, ёғочсозлик ускуналарини созловчи, прессчи, бадиий ва моделли мебеллар дурадгорларини тайёрлайди.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 1—2 ЙИЛ.

БИЛИМ ЮРТИГА — 8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқувчилар кунига 3 маҳал бепул овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси давридаги меҳнат ҳақининг бир қисми билан таъминланадилар.

БИЛИМ ЮРТИНИ АЪЛО БАҲОЛАР БИЛАН БИТИРГАНЛАР ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА ИМТИЁЗЛИ РАВИШДА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Билим юрти директори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: таржимаи ҳоли, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, турар жойидан справка, 3х4 см. ҳажмдаги 4 дона фотосурат, медицина справкаси.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 МАРТДАН ВА 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

ҲУЖЖАТЛАР — эрталаб соат 9 дан 17.00 гача ҳамда билим юртининг Тошкент мебель комбинати қошидаги филиалида (58, 78-автобусларнинг «Мебель комбинати бекати) қабул қилинади.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар, Чоштепа кўчаси, 318-уй (18, 122, 131-автобусларнинг «Кирпичная кўчаси» ёки «Комсомольская» бекати).

Телевидение

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 МОСКВА. 17.25—Сўнмр қушча (бадиий фильм). 19.15—Мультфильмлар. 20.40—Бадиий фильм. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Концерт. 12.00 — Олтин шоҳ (бадиий фильм). 18.30 — Мультфильм. 18.45 — Спорт гимнастикаси бўйича Бутуниттифоқ мусобақаси. 19.00— Телеочерк. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Касбим — фахрим. 20.00 — Адабий учрашувлар. Юсуф Шомансур. 20.40 — Қаҳрамонлик намунаси (Газдидан репортаж, 2-кўрсатув), 21.00 — «Ахборот». 21.20 — Концерт 22.00— «Вақт». 22.30 — Июнь — ҳал қилувчи ой. 22.45 — Концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.05— Ўқув кўрсатуви. 19.05 — Болалар учун фильм. 19.35 — Телеспектакль. 20.40 — Янгиликлар. 20.55 — Эстрада концерти.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4|VI да Парвона, 5|VI да Кўрмайин босдим тиконни, 6|VI да Олтин девор.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 4|VI да Тилмасин соз (17.30), 6|VI да Скапеннинг ҳийласи (12.00).

Кино

4 ИЮНДА

Фил учун оркестр билан ижро этиладиган соло — «ЧАЙКА» (10, 12.45, 15.15, 20.30), «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 13, 16, 17, 20), «ВОСТОК» (10, 13, 16, 18.30, 21), «ДРУЖБА» (11, 14, 17, 19.30), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12, 15, 18, 21), «НУКУС» (11, 14, 17, 20), «МОСКВА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21).

Оқ тиш; Оқ тишнинг қайтиши:— «ЎЗБЕКИСТОН» (11, 13, 15, 17, 19, 21.30), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (11, 14, 17, 20), НАВОИЙ номли (11, 14, 17, 20), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (12, 15, 18, 21), «ТИНЧЛИК» (13, 15, 17, 19, 21).

Ягона йўл — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 15, 19, 21), «ДРУЖБА» (12, 13.30, 16, 18, 20, 21.30).

Аёл ва иблис — Ғ. ҒУЛОМ номли (11, 14, 17, 20).

Сайха — «КЎКЧА», (11, 14, 17, 20).

Виннету Инчу— Чун ўғли — «ЯНГИОБОД» (кундуз ва кечқурун).

Мазондорон шери— ҲАМЗА номли (11, 13, 15, 17, 19, 21.30).

Маккеннининг олтинлари — С. РАҲИМОВ номли (11.30 17.30, 20.45).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача, Эълонлар — 338142.